

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P270

[Total No. of Pages : 2

[5258]Ext.-101

F.Y.B.Com. (For External)

COMPULSORY ENGLISH

(2013 Pattern)

Text Book : A Pathway to Success

Edited by : Ashok Chaskar

Anand Kulkarni

Vijay Madge

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each : [20]

- A) i) Explain A.P.J. Abdul Kalam's views on the power of prayer in life.
- ii) How does C.V. Raman advocate the need to conserve water and utilize it property?
- B) i) How does advertising have an adverse effects on the mind and life of the young according to Herman Wouk?
- ii) Attempt a character sketch of Datta.

Q2) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each : [20]

- A) i) Describe Ivan Dmitritch's concern about his wife's behaviour after winning the lottery.
- ii) Explain the theme of the poem 'The Harp of India'.
- B) i) Comment on the significance of the title 'Money-Madness'.
- ii) You want to go to a movie but your friend wants to go to the college library. Write a dialogue in ten lines.

P.T.O.

Q3) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each : [20]

- A) i) How does Indra Nooyi stand as a role model for people willing to enter the world of finance?
ii) What are the demerits of bureaucracy in India according to Narayana Murthy?
- B) i) Describe the chief principles and guidelines that have helped Nooyi achieve her ambitions.
ii) Why does R.K. Narayan think that the time has come for a Bharat brand of English?

Q4) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each : [20]

- A) i) Comment on the ending of the story 'The Woodrose'
ii) Write a note on the father son relationship in 'A Devoted Son'
- B) i) What is the central idea of the poem 'The Soul's prayer'?
ii) How does 'Stopping by woods on a Snowy Evening' symbolize the journey of human life?

Q5) A) Attempt any one of the following in about 150 words. [10]

- i) Write a letter to your cousin, describing how you spent the summer vacation.
ii) Write a brief newspaper report of two short paragraphs on the following headline:
'India heading for Cashless transactions'

B) Attempt any one of the following in about 150 words. [10]

- i) There is a vacancy in Mahindra and Mahindra Motors Ltd. Aurangabad for the post of the Chief Accountant. Write your resume for the same.
ii) The Daily Times, a local newspaper, has invited readers to send letters to the editor at the email address-letters@dailytimes.com. Write an e-mail letter informing the problems regarding admission process in your college.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P271

[Total No. of Pages : 7

[5258]Ext.-102
F.Y.B.Com. (For External)
FINANCIAL ACCOUNTING
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (any 7) :

[7]

- i) When there is conversion _____ is required to be fixed in the first instance.

(Value of Assets, Value of goodwill, Purchase consideration)

- ii) As per _____ all significant policies should be disclosed in notes to accounts which forms part of financial statement.

(AS - 4, AS-1, AS-9)

- iii) Surplus capital method is also known as _____ capital method.

(Notional, Proportionate, Deficit)

- iv) Landlord is also known as _____

(Lessee, Lessor, Tenant)

- v) In case of hire purchase, assets account is debited with _____

(Hire purchase price, Cash price, Cost price)

- vi) The cost of electric power should be apportioned over different departments according to _____

(No. of light points, Motor horse power, Horse power machine hours)

P.T.O.

- vii) Excess of minimum rent over Royalty is called as _____
(Surplus, Deficit, Short Working)
- viii) _____ Accounting system saves a lot of monotonous work.
(Analogue, Manual, Computerised)
- ix) On amalgamation of firms any loss in liabilities will be _____ to revaluation account.
(Credited, Debited, Substracted)

B) State whether the following statements are true or false (any 7) : [7]

- i) Accounting standard two relates to valuation of inventories.
- ii) When unrecorded assets are taken over by the partner his account is credited.
- iii) On plecemeal distribution assets are sold and liabilities are paid in pieces.
- iv) Any reserve standing in the books of the amalgamating firms will be transferred to the new firms account.
- v) Under net assets method of purchase consideration Goodwill is NIL.
- vi) The object of dead rent is that the landlord should not get more than certain amount per year.
- vii) Under instalment system the buyer becomes the owner of the goods.
- viii) Customised accounting software developed on the basis of requirements, specifications provided by the organisation.
- ix) Accounting standard - 2 is disclosure of accounting policies.

C) Write short notes (any two) [16]

- i) Significance of computerised accounting system.
- ii) Importance and scope of accounting standards.
- iii) Effects of Amalgamation.
- iv) Feature of Instalment system

Q2) Megharaj, Ganesh & Sachin were in partnership sharing profit and losses in the ratio of 3 : 2 : 1. The firm was dissolved on 31-12-2015 when their balance sheet was as follows : **[20]**

Balance sheet as on 31 st Dec.2015			
Liabilities	Amount	Assets	Amount
Capitals		Plant & Machinery	1,00,000
Megharaj	1,31,000	Land & Building	1,00,000
Ganesh	64,000	Debtors	60,000
Sachin	11,000	Stock	30,000
General Reserve	18,000	Cash	10,000
Creditors	76,000		
	3,00,000		3,00,000

There was a contingent liability in respect of a bill for Rs. 10,000 due on 30th April 2016 under discount. It was agreed that the net realisation should be distributed in their due order at the end of each Calendar month but as safely as possible. The realisation of assets and expenses incurred were as under

Date	Amount Realised	Expenses
2015		
January	1,11,500	3,500
February	91,500	1,500
March	32,000	2,000
April	39,000	1,000

The acceptor of the bill met the bill on due date. Mr. Sachin became insolvent & could contribute nothing from his private estate.

Prepare statement of distribution of cash apply Garner Vs. Murray rule at each stage of distribution.

OR

X, Y and Z were partners in a firm sharing profits and losses in the ratio of 2:2:1 respectively. They decided to convert their firm into ABC Ltd. Their balance sheet as on 31st March 2015 shows the following position. [20]

Balance sheet of X, Y and Z as on 31st March 2015

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Capital A/cs		Building	30,000
X	30,000	Plant & Machinery	18,000
Y	28,000	Motor Van	12,000
Z	17,000	Furniture	2,500
Sundry Creditors	24,000	Stock	4,700
Bills payable	1,500	Debtors	26,000
Reserve fund	6,000	Investments	6,000
		Cash	7,300
	1,06,500		1,06,500

ABC Ltd. agreed to take over the following assets at values shown below :

Building	32,000
Plant & Machinery	16,500
Furniture	2,000
Stock	7,800
Goodwill	4,000

Sundry debtors subject to 5% R.D.D. The company also agreed to takeover creditors at Rs. 22,000 purchase consideration was paid by the company by issue of sufficient number of equity shares of Rs. 100 each fully paid at par. The firm sold investment for Rs.8,000 & paid off bills payable fully. The Motor van was taken over by Mr X at book value. The firm paid realisation expenses Rs. 800/- Prepare necessary ledger accounts in the books of X, Y and Z.

Q3) A) Following are the Balance sheets of Ajay & Amit and Suresh and Ramesh who shares profits & losses 3:2 & 2:1 respectively. **[10]**

Balance sheets as on 31-12-2015

Liabilities	Ajay & Amit	Suresh & Ramesh	Assets	Ajay & Amit	Suresh & Ramesh
Capitals					
Ajay	40,000	-	Land & Building	45,000	-
Amit	38,000	-	Plant & Machinery	58,000	-
Suresh		26,000	Stock	16,000	48,000
Ramesh		24,000	Furniture	-	10,000
General Reserve	6,000	9,000	Sundry Debtors	8,000	25,000
Sundry Creditors	35,000	40,000			
Outstanding			Bills Receivables	1,000	10,000
Wages	3,000		Investment	-	12,000
Mrs. Suresh loan	-	4,000	Cash in hand	4,000	5,000
Bills Payable	10,000	7,000			
	1,32,000	1,10,000		1,32,000	1,10,000

The firms decided to Amalgamate their business from 1st January 2016 on the following terms :

- i) Plant & Machinery to be depreciated by 5%
- ii) Land & Building to be appreciated by 10%
- iii) Sundry debtors to be taken after providing for R.D.D. at 5% of both the firms
- iv) Provision for discount on creditors of both the firms was also to be made at 2%
- v) Other assets were taken at book value
- vi) Outstanding wages were paid in full by the old firm. All other liabilities except Mrs. Suresh loan were taken over by the new firm
- vii) Mrs. Suresh loan was taken over by Mr. Suresh
- viii) Goodwill of Ajay & Amit was agreed at Rs. 10,000 and that of Suresh and Ramesh was Rs. 12,000/- it is further agreed that goodwill shall not be retained in the books of new firm.
- ix) The total capital of new firm was to be 1,60,000 and the capital of Ajay, Amit, Suresh and Ramesh was to be in their profit sharing ratio which was 3:2:3:2 respectively.

Prepare necessary ledger accounts in the books of Ajay & Amit & show necessary workings/calculations

B) Akil Ltd. leased property from Bharat Ltd. on 1-1-2010. The term provided were as follows: [20]

- i) Royalties to be paid at Rs. 2 per ton.
- ii) Minimum Rent fixed at Rs.1800 P.a.
- iii) Each year excess of minimum rent over actual royalties was to be recouped during the next three years.
- iv) If in any year normal rent was not attained due to strike or accident rent was to be reduced proportionately according to the length of the stoppage.

The output and the royalties upto 2015 were as Follow:

<u>year</u>	<u>Output(tons)</u>	<u>Royalties</u>
2010	150	300
2011	700	1400
2012	900	1800
2013	1200	2400
2014	750	1500
2015	1200	2400

During the year 2014 there was a lockout for four months.

Pass necessary journal entries in the books of Akil & Prepare table showing calculation of Royalty.

Q4) The following balances as on 31-3-15 extracted from the books of PQR Ltd. consisting of two department P & Q. [20]

Particulars	Department P	Department Q	Total
Sales (Finished Stock)	2,00,000	3,00,000	5,00,000
Purchases (Raw Material)	70,000	1,88,500	2,58,500
Manufacturing Wages	40,000	50,000	90,000
Factory overheads	24,000	30,000	54,000
Stock of Raw material (1-4-2014)	25,000	32,500	57,500
Purchase return (Raw material)	3,000	2,000	5,000
Sales return (finished stock)	1,000	500	1,500
Sundry creditors	-	-	45,000
Sundry debtors	-	-	75,000

Plant and Machinery	-	-	22,500
Furniture & Fittings	-	-	4,500
Salaries	-	-	30,000
Office expenses	-	-	18,000
Capital	-	-	1,00,000
Cash in hand	-	-	38,500

Plant and Machinery is to be depreciated @ 12½% and furniture and fittings @ 10%

Debts standing in the books at Rs. 500 are to be written off as bad and reserve of 2% to be made for doubtful debts.

Factory overhead (including depreciation on plant & Mach.) are to be allocated in the ratio of manufacturing wages.

Salaries, office expenses and depreciation on furniture and fittings and other debits to profit & loss A/c are to be allocated in the ratio 2:3

The closing stock (raw material) was valued:

P Department Rs.28,000 and Q Department Rs.35,000.

Prepare trading and profit & loss A/c for the year ended 31/3/2015 for two department separately as well as for the entire business in columnar form and a balance sheet as that date. All the finished stock produced was sold.

OR

Mr. A purchased machine on 1st April 2013 on Hire purchase system the cash price of the machine was Rs.80,000. He paid Rs.20,000 on signing of an agreement and the balance in annual instalment of Rs.20,000 together with interest at 12% p.a. on balance outstanding of cash price [20]

Mr. A closes his books of account on 31st March every year by charging depreciation at 15% p.a. on reducing balance method.

You are required to prepare

- i) Machine A/c
  - ii) Hire vendor A/c
  - iii) Interest A/c
  - iv) Depreciation A/c
- in the books of Mr. A.

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P272

[Total No. of Pages : 4

[5258]Ext.-103
F.Y. B. Com. (For External)
BUSINESS ECONOMICS (Micro)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Attempt any five from question No. 2 to 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*
- 4) *Draw neat diagrams wherever necessary.*

Q1) Define Business Economics. Explain in detail the scope of Business Economics. **[20]**

Q2) What is Elasticity of Demand? Explain the types of Elasticity of Demand. **[16]**

Q3) Explain the Internal and External Economies of Large Scale Production. **[16]**

Q4) Explain in detail the concept of Total Revenue, Average Revenue and Marginal Revenue. **[16]**

Q5) What is Monopoly? Explain short run and long run equilibrium of Monopoly. **[16]**

Q6) Answer in brief. **[16]**

- a) Explain the characteristics of Indifference curve.
- b) Explain the features of oligopoly.

P.T.O.

Q7) Explain the modern theory of rent.

[16]

Q8) Write short notes :

[16]

- a) Collective Bargaining
- b) Dynamic Theory of Profits.

Total No. of Questions : 8]

P272

[5258]Ext.-103
F.Y. B. Com. (For External)
BUSINESS ECONOMICS (Micro)
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न पहिला अनिवार्य आहे.
2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 यापैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शावितात.
4) आवश्यकता असेल तेथे सुबक आकृत्या काढा.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) व्यावसायिक अर्थशास्त्राची व्याख्या द्या. व्यावसायिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती सविस्तर स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) मागणीची लवचिकता म्हणजे काय? मागणीच्या लवचिकतेचे प्रकार स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) मोठ्या प्रमाणावरील उत्पादनाच्या अंतर्गत व बाह्य बचती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) एकूण प्राप्ती, सरासरी प्राप्ती, आणि सीमांत प्राप्ती या संकल्पना स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) मत्केदारी म्हणजे काय? मत्केदारीतील अल्पकालीन व दीर्घकालीन समतोल स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) थोडक्यात उत्तरे लिहा. [16]
- अ) समवृत्ती वक्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) अल्पविक्रेताधिकाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 7) खंडाचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 8) टीपा लिहा. [16]

अ) सामुहिक सौदाशक्ती

ब) नफ्याचा गतिमानता सिद्धांत

Q2) Attempt any two of the following :

[2 × 5 = 10]

- a) Define the following terms : Share, Dividend
- b) What sum will be amount to Rs. 4,000 in 3 years at 6% p.a. compound interest.
- c) What is the EMI of loan of Rs. 25,000 if repaid in 4 years, at the rate of interest 5% p.a. on the outstanding amount at the beginning of each year?

Q3) Attempt any four of the following :

[4 × 5 = 20]

- a) What is the random sample? State the various methods of achieving randomness.
- b) What are the requirements of a good measure of central tendency?
- c) Calculate the median for the following grouped frequency distribution.

Marks	0 - 20	20 - 40	40 - 60	60 - 80	80 - 100
No. of Students	18	26	10	4	2

- d) Calculate mean and median for the following data :

120, 150, 180, 200, 220, 190, 250.

- e) From the following frequency distribution, find the mode graphically.

Age	20 - 30	30 - 40	40 - 50	50 - 60	60 - 70
No. of Persons	20	35	15	8	2

- f) Following is the frequency distribution of age of 70 students in a particular locality.

Marks	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49
No. of Students	12	-	24	12	8

Answer the following questions :

- i) State type of classification.
- ii) Find the class width of 4th class.
- iii) Find missing frequency.
- iv) Find class-mark of 3rd class.
- v) Find the no. of students whose marks are above 30.

SECTION - II

Q4) Attempt any three of the following : **[3 × 5 = 15]**

- a) Explain the concept of commission and brokerage.
- b) A car having cost Rs. 3,20,000 was sold for Rs. 90,000 after 5 years. Find the percentage of loss.
- c) By selling 200 copies of a book for Rs. 6,000, a book seller losses 12%. What is the cost price of a book?
- d) Explain the terms :
  - i) Linear Programming Problem.
  - ii) Constraints in LPP.
- e) A commission agent gets 12% commission upto sales Rs. 25,000 and 15% on the sales exceeding Rs. 25,000. In a month, his sales are Rs. 67,000. Find his commission.

Q5) Attempt any three of the following :

[3 × 5 = 15]

- a) Explain the concept of Marked Price and Selling Price.
- b) An article marked at Rs. 10,400 is sold at a discount at 12%. If the dealer gained 30%, find the cost price.
- c) A company manufactures two types of presentation of goods A and B that requires Gold and Silver. Each unit of type A requires 4 gram of Silver and 1 gram of Gold; while that of B requires 1 gram of Silver and 3 grams of Gold. The availability of Gold and Silver per day is 120 grams and 100 grams respectively. The manufacturing cost per unit of type A is Rs. 4500 and that of B is Rs. 9500. Formulate the above problem as L.P.P. to minimize the cost.
- d) Solve the following L.P.P. by graphical method.

To maximize $Z = x + y$

Subject to, $x + y \leq 1$

$$2x + 3y \geq 6$$

$$x > 0, y > 0$$

- e) Cost price of an article is Rs. 20,000. What should be the marked price in order to earn 20% profit after allowing 4% discount.

Q6) Attempt any four of the following :

[4 × 5 = 20]

- a) Explain the concept of SENSEX and NIFTY.
- b) Calculate standard deviation and coefficient of variation for the following data :

270, 480, 300, 120, 180, 150.

- c) A panel of examiners A and B assessed 7 students independently and awarded the following marks in a particular contest.

Students	1	2	3	4	5	6	7
Marks by examiner A	40	34	28	30	44	38	31
Marks by examiner B	32	39	26	30	38	34	28

Calculate the Spearman's rank correlation coefficient between the ranks given by two examiners.

- d) Explain the concept of correlation and regression analysis.
 e) Calculate range and coefficient of range for the following frequency distribution.

Class interval	Frequency
25 - 35	120
35 - 45	270
45 - 55	480
55 - 65	210

- f) With the help of following data calculate Fisher's Price index number.

Commodity	Price in 2009	Quantity in 2009	Price in 2012	Quantity in 2012
A	4	6	5	4
B	5	4	6	2
C	6	2	8	1

Q7) Attempt any one of the following :

Calculate the Karl - Pearson's coefficient of correlation between the following two variables : **[10]**

Advertisement expenses (in '000 Rs.)	10	12	15	14	16	20	19	24	26	30
Sales (in lakhs)	5.0	5.1	5.4	5.5	5.7	5.9	6.0	7.3	7.5	7.8

Comment on the result.

OR

- a) Samples of soils are collected from various depths below ground level and tested in the laboratory to determine their shear strength. The collected field data are given below : [5]

	Depth (m)	Shear strength
Average	36	57
Standard Deviation	3	12

The correlation coefficient between the depth and shear strength is 0.84. Estimate the shear strength at depth 39 m.

- b) From the following data :

Marks	No. of students
Below 10	1
Below 20	8
Below 30	35
Below 40	46
Below 50	50

Draw more than ogive curve.

[5]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P274

[Total No. of Pages : 6

[5258]Ext.-105
F.Y. B. Com. (For External)
COMPUTER CONCEPTS AND APPLICATIONS
(Computer Fundamental)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Solve any five questions from Q. No. 2 to Q. No. 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any four of the following :

[4 × 5 = 20]

- a) Explain advantages & disadvantages of computer.
- b) What are the components used in network?
- c) Explain different types of web browsers?
- d) Write the steps to create and build website.
- e) Write a note on : Role of E-commerce.
- f) Explain the EDI Architecture.

Q2) Attempt any four of the following :

[4 × 4 = 16]

- a) Explain two types of storage devices.
- b) Define : Desktop, Windows Explorer, Recycle Bin, Control Panel.
- c) Differentiate between LAN and WAN.
- d) What are the attributes of HTML table tag?
- e) Define EDI and state 3 benefits of EDI.
- f) Draw a block diagram of computer & explain working of computer.

P.T.O.

Q3) Attempt any four of the following :

[4 × 4 = 16]

- a) Explain any four types of computer viruses.
- b) What are the types of file organization?
- c) State the importance of cyber law.
- d) What are types of computer by their speed?
- e) Explain E-Governance & its features.
- f) Explain the purpose and syntax of HTML tags :
<HR>, <BR>, <IMG>, <LINK>

Q4) Attempt any four of the following :

[4 × 4 = 16]

- a) State any four applications in windows.
- b) Explain any two types of Network topology in detail.
- c) Differentiate between Traditional payment scheme and Electronic payment scheme.
- d) State 4 advantages each for RAM and ROM.
- e) What are the basic HTML tags?
- f) Write a note on : Working of Internet.

Q5) Attempt any four of the following :

[4 × 4 = 16]

- a) Explain the need of Internet Security.
- b) Write a note on : Digital certificate and Digital Signature.
- c) Write in detail for any two types of operating system.
- d) Explain in brief : LCD, MICR.
- e) What are the advantages & limitations of MAN network?
- f) What is meant by E-commerce framework & how it works?

Q6) Attempt any four of the following :

[4 × 4 = 16]

- a) State the process to create & send E-mail.
- b) Define search Engine and give 3 types of it.
- c) What are the objectives of secure Electronic Transaction?
- d) Define : Client, Server, Upload, Download.
- e) Explain any two types of printers in detail.
- f) What are the components and benefits of MS-Excel?

Q7) Attempt any four of the following :

[4 × 4 = 16]

- a) State any four categories of E-commerce.
- b) Explain any four points to be consider while designing a webpage.
- c) What are the functions of operating system?
- d) Explain any two types of electronic payment methods in detail.
- e) Write a note on : Free and open source software.
- f) Explain the facilities of MS-Powerpoint.

Q8) Attempt any four of the following :

[4 × 4 = 16]

- a) Explain the overview of World Wide Web.
- b) State the HTML tags used for text formatting.
- c) Define the terms : Integrity and confidentiality in internet security.
- d) Define : Taskbar, Search box, Dialog box, Scrollbar.
- e) Explain any four computer applications in various fields of commerce.
- f) What are the features of MS-Word?

Total No. of Questions : 8]

P274

[5258]Ext.-105
F.Y. B. Com. (For External)
COMPUTER CONCEPTS AND APPLICATIONS
(Computer Fundamental)
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 मधील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4 × 5 = 20]

अ) संगणकाचे फायदे आणि तोटे सांगा.

ब) संगणक जाळ्यात कोणते Component वापरतात ?

क) Web Browser चे वेगवेगळे प्रकार सांगा.

ड) वेबसाईट निर्मिती आणि बांधणीसाठी लागणारा क्रम लिहा.

इ) टिप लिहा - Role of E-Commerce

फ) EDI Architecture यावर माहिती द्या.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4 × 4 = 16]

अ) Storage devices चे दोन प्रकार स्पष्ट करा.

ब) व्याख्या लिहा - Desktop, Windows Explorer, Recycle Bin, Control Panel.

क) LAN आणि WAN मधील फरक स्पष्ट करा.

ड) HTML Table tag चे Attributes कोणते ?

इ) EDI ची व्याख्या आणि 3 फायदे लिहा.

फ) Computer system ची Block diagram काढून त्याचे वर्णन करा.

- प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]
- अ) Computer virus चे चार प्रकार स्पष्ट करा.
  - ब) File organization चे प्रकार कोणते ?
  - क) Cyber Law चे महत्व सांगा.
  - ड) गतीवर आधारित संगणकाचे प्रकार कोणते ?
  - इ) E-Governance ची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
  - फ) HTML Tag चे उपयोग आणि Syntax सांगा.
<HR>, <BR>, <IMG>, <LINK>
- प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]
- अ) कुठलेही चार Windows Applications सांगा.
  - ब) Network Topology चे दोन प्रकार स्पष्ट करा.
  - क) Traditional आणि Electronic Payment Scheme मधील फरक स्पष्ट करा.
  - ड) RAM आणि ROM चे चार फायदे सांगा.
  - इ) Basic HTML Tag कोणते ?
  - फ) इंटरनेटची कार्यपध्दती यावर टिप लिहा.
- प्रश्न 5) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]
- अ) Internet security ची आवश्यकता स्पष्ट करा.
  - ब) टिपा द्या – Digital certificate आणि Digital signature
  - क) Operating system चे कोणतेही 2 प्रकार स्पष्ट करा.
  - ड) थोडक्यात स्पष्ट करा. – LCD, MICR
  - इ) MAN Network चे फायदे आणि मर्यादा कोणत्या ?
  - फ) E-commerce framework म्हणजे काय आणि ते कसे कार्य करते ?

- प्रश्न 6) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]
- अ) E-mail बनवणे आणि पाठवणे याची कार्यपध्दती सांगा.
  - ब) Search Engine ची व्याख्या सांगून, त्याचे 3 प्रकार सांगा.
  - क) Secure Electronic Transaction चा उद्देश स्पष्ट करा.
  - ड) व्याख्या सांगा. Client, Server, Upload, Download.
  - इ) Printer चे कोणतेही दोन प्रकार विस्तृत स्पष्ट करा.
  - फ) MS-Excel चे Component आणि फायदे कोणते?

- प्रश्न 7) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]
- अ) E-commerce चे कोणतेही चार वर्ग सांगा.
  - ब) वेबसाईट बनवितांना कोणत्या चार मुद्द्यांचा विचार केला पाहिजे ते सांगा.
  - क) Operating System चे कार्य कोणते?
  - ड) Electronic payment method चे दोन प्रकार सांगा.
  - इ) टिपा लिहा. Free and Open source software
  - फ) MS-Powerpoint च्या सुविधा स्पष्ट करा.

- प्रश्न 8) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]
- अ) World Wide Web - चे विस्तृत वर्णन करा.
  - ब) Text formatting साठीचे HTML Tags सांगा.
  - क) संज्ञा स्पष्ट करा. - Integrity आणि Confidentiality in Internet security.
  - ड) व्याख्या सांगा. - Taskbar, Search box, Dialog box, Scrollbar
  - इ) Commerce प्रकारात वापरले जाणारे कोणतेही चार Computer Applications स्पष्ट करा.
  - फ) MS-Word ची वैशिष्ट्ये कोणती?

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P275

[Total No. of Pages : 4

[5258]Ext.-106
F.Y. B. Com. (For External)
ORGANISATIONAL SKILL DEVELOPMENT
(Office Management)
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Answer any five questions from question No. 2 to 8.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is office location. Explain the objectives and principles of office location. [20]

Q2) State the principles and steps of office organisation. [16]

Q3) What is goal settings? Explain the importance and Do's and Don'ts about goals. [16]

Q4) What is web page? Explain the contents, advantages and Applications of web pages. [16]

Q5) What is communication? Explain in detail the channels of communication.[16]

Q6) Define the concept of "Public Relation". Explain the objectives, importance and functions of public relation. [16]

P.T.O.

Q7) What do you mean by office automation? Explain the feasibility and advantages of office automation. **[16]**

Q8) Write short notes : **[16]**

- a) Digitalization of Records.
- b) Retention and disposition of records.

Total No. of Questions : 8]

P275

[5258]Ext.-106
F.Y. B. Com. (For External)
ORGANISATIONAL SKILL DEVELOPMENT
(Office Management)
(2013 Pattern) (Optional)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.
2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 यापैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) 'कार्यालय स्थान निश्चिती' म्हणजे काय? कार्यालय स्थान निश्चितीची उद्दिष्टे आणि तत्वे स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) कार्यालय संघटनेची तत्वे आणि पायऱ्या सांगा. [16]
- प्रश्न 3) 'लक्ष निर्धारण' म्हणजे काय? लक्ष निर्धारणाचे महत्व आणि लक्ष निर्धारणासाठी काय करावे व काय करू नये ते स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) 'वेब पेज' म्हणजे काय? वेब पेज मधील घटक, फायदे आणि अंमलबजावणी किंवा वापर स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) 'संदेशवहन' म्हणजे काय? संदेशवहनाचे मार्ग (Channels) सविस्तर स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) 'जनसंपर्क' या संकल्पनेची व्याख्या द्या. जनसंपर्काची उद्दिष्टे, महत्व आणि कार्ये स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 7) 'कार्यालय स्वयंचलिकरण' म्हणजे काय? कार्यालयीन स्वयंचलीकरणाची व्यवहार्यता (Feasibility) आणि फायदे स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 8) थोडक्यात टिपा लिहा. [16]

अ) अभिलेखांचे संगणकीय अंकीकरण

ब) अभिलेखांचे जतन व समापन

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P276

[Total No. of Pages : 2

[5258]Ext.-107
F.Y. B. Com. (For External)
BANKING AND FINANCE
(Fundamentals of Banking)
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Questions No. 1 is compulsory.*
- 2) Solve any five questions from question No. 2 to 8.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain the meaning of Bank. State the Evolution of Banking in Europe and Asia. **[20]**

Q2) State the Secondary Functions of Bank. **[16]**

Q3) Explain the procedure for opening of Deposit Account. **[16]**

Q4) Explain the methods of Remittances. **[16]**

Q5) Explain the process and limitations of multiple credit creation of commercial Bank. **[16]**

Q6) Explain the meaning of Negotiable Instrument. State the characteristics of Negotiable Instrument. **[16]**

Q7) State the types of Endorsement. **[16]**

Q8) What is E-Banking? State the components of E-Banking. **[16]**

P.T.O.

Total No. of Questions : 8]

P276

[5258]Ext.-107
F.Y. B. Com. (For External)
BANKING AND FINANCE
(Fundamentals of Banking)
(2013 Pattern) (Optional)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक पहिला अनिवार्य आहे.
2) प्रश्न क्रमांक 2 ते प्रश्न क्रमांक 8 यापैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) बँकेचा अर्थ स्पष्ट करा. युरोप आणि आशियातील बँक व्यवसायाची उत्क्रांती सांगा. [20]
- प्रश्न 2) बँकेची दुय्यम कार्ये सांगा. [16]
- प्रश्न 3) बँकेत ठेव खाते उघडण्याची कार्यपध्दती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) पैसे पाठविण्याच्या पध्दती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) व्यापारी बँकांची बहुविध पतनिर्मितीची प्रक्रीया आणि मर्यादा स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) चलनक्षम दस्तऐवजाचा अर्थ स्पष्ट करा. चलनक्षम दस्तऐवजाची वैशिष्ट्ये सांगा. [16]
- प्रश्न 7) पृष्ठांकनाचे प्रकार सांगा.
- प्रश्न 8) ई-बँकींग म्हणजे काय? ई-बँकींग मधील समाविष्ट घटक सांगा. [16]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P277

[Total No. of Pages : 4

[5258]Ext.-108
F.Y. B. Com. (For External)
COMMERCIAL GEOGRAPHY
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 compulsory.*
- 2) *Attempt any five from question No. 2 to 8.*
- 3) *Neat diagrams must be drawn wherever necessary.*
- 4) *Use of map stencils is allowed.*

Q1) Answer the following upto 20 words each (any ten) :

[20]

- i) Define Commercial Geography.
- ii) What is Environment?
- iii) Define Resources.
- iv) State any two names of Tree in Monsoon Forest.
- v) State any two names of Crops in Truck Farming.
- vi) State any two names of Primary Economic Activities.
- vii) Write any two advantages of over population.
- viii) Mention any two industrial regions in India.
- ix) State any two advantages of Road Transportation.
- x) What is Tourism?
- xi) State any two types of Engineering Industries.
- xii) What is Agro-Tourism?
- xiii) Define Trade.

P.T.O.

- Q2)** Explain the factors of Cultural Environment. [16]
- Q3)** Explain the various approaches to study the Commercial Geography. [16]
- Q4)** Explain the coniferous forest and their characteristics, distribution and importance. [16]
- Q5)** Explain the role of Agriculture in Indian Economy. [16]
- Q6)** Compare the Road and Railway Transportation. [16]
- Q7)** Explain the factors affecting Industrial Location. [16]
- Q8)** Explain the Geographical factors influencing Tourism. [16]

Total No. of Questions : 8]

P277

[5258]Ext.-108
F.Y. B. Com. (For External)
COMMERCIAL GEOGRAPHY
(2013 Pattern) (Optional)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 मधून कोणतेही पाच प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
4) नकाशा स्टेन्सिल्स वापरण्यास परवानगी आहे.

-
- प्रश्न 1) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 20 शब्दात लिहा. (कोणतेही दहा) [20]
- i) व्यापारी भूगोलाची व्याख्या लिहा.
  - ii) पर्यावरण म्हणजे काय?
  - iii) साधनसंपदेची व्याख्या लिहा.
  - iv) मान्सून अरण्यातील कोणत्याही दोन वृक्षांची नांवे सांगा.
  - v) मंडई शेतीतील (ट्रक फार्मिंग) दोन पिकांची नांवे सांगा.
  - vi) प्राथमिक श्रेणीच्या कोणत्याही दोन आर्थिक व्यावसायांची नांवे सांगा.
  - vii) अतिरिक्त लोकसंख्येचे दोन फायदे सांगा.
  - viii) भारतातील कोणत्याही दोन औद्योगिक प्रदेशांची नांवे लिहा.
  - ix) रस्ते वाहतूकीचे कोणतेही दोन फायदे सांगा.
  - x) पर्यटन म्हणजे काय?
  - xi) अभियांत्रिकी उद्योगाचे कोणतेही दोन प्रकारांची नांवे लिहा.
  - xii) कृषि-पर्यटन म्हणजे काय?
  - xiii) व्यापाराची व्याख्या लिहा.

- प्रश्न 2) सांस्कृतिक पर्यावरणाचे घटक स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) व्यापारी भूगोलाच्या विविध अभ्यास पध्दती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) सूचिपर्णी अरण्याचे वैशिष्ट्ये, वितरण आणि महत्त्व स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेतीची भूमिका स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) रस्ते आणि रेल्वे वाहतूकीच्या मार्गांची तुलना करा. [16]
- प्रश्न 7) उद्योगधंद्याच्या स्थानिकीकरणावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 8) पर्यटनावर परिणाम करणारे भौगोलिक घटक स्पष्ट करा. [16]

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P278

[Total No. of Pages : 4

[5258]Ext.-109
F.Y. B.Com. (For External)
DEFENCE BUDGETING, FINANCE AND MANAGEMENT
Defence Organization and Management in India
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All the questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 20 words each (any ten) :

[20]

- i) Write any two principles of India's Defence organization.
- ii) Define Logistics.
- iii) State the meaning of Counter Intelligence.
- iv) State any two functions of Infantry.
- v) Write any two functions of Territorial Army.
- vi) Write any two functions of army medical corps.
- vii) Define Air- Power.
- viii) State the meaning of mobilization of Armed forces.
- ix) What do you mean by "Logistics Management"?
- x) Write any two characteristics of Signal Corps.
- xi) Write any two limitations of Air - Power.
- xii) Write any two functions of NSC.
- xiii) State the meaning of Artillery.

Q2) Answer in 500 words.

[20]

Write a note on the organizational structure and functions of Indian army.

OR

Explain organization and functions of Ministry of Defence.

P.T.O.

Q3) Answer in 500 words. **[20]**

Explain power and functions of the president in relation to the armed forces.

OR

Write a critical note on the Indian intelligence organization.

Q4) Answer in 500 words. **[20]**

Describe role of Indian Navy in India's national economy and security.

OR

Explain about the role and limitations of armored corps.

Q5) Write short notes on any two. **[20]**

- i) Various types of Air-crafts in Indian Air-Force
- ii) Border security Force (B.S.F)
- iii) Second line Defence in India
- iv) National Security Council (NSC)

Total No. of Questions : 5]

P278

[5258]Ext.-109
F.Y. B.Com. (For External)
DEFENCE BUDGETING, FINANCE AND MANAGEMENT
Defence Organization and Management in India
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शावितात.

-
- प्रश्न 1) 20 शब्दात उत्तरे द्या. (कोणतेही दहा) [20]
- i) भारताच्या संरक्षण, संघटनाची कोणतीही दोन तत्वे लिहा.
  - ii) पुरवठाव्यवस्थापन व्याख्या द्या.
  - iii) काऊन्टर इन्टीलीजन्सचा अर्थ लिहा.
  - iv) पायदलाची कोणतेही दोन कार्ये नमुद करा.
  - v) प्रादेशिक सेनादलाची कोणतीही दोन कार्ये लिहा.
  - vi) आर्मी मेडिकल क्राप्सची कोणतीही दोन कार्ये लिहा.
  - vii) हवाई सामर्थ्य व्याख्या द्या.
  - viii) सशस्त्र सेनादलाची गतिमानता म्हणजे काय? अर्थ लिहा.
  - ix) पुरवठा व्यवस्थापन म्हणजे काय?
  - x) संपर्क यंत्रणेची कोणतीही दोन वैशिष्ट्ये लिहा.
  - xi) हवाई सामर्थ्याच्या कोणत्याही दोन मर्यादा लिहा.
  - xii) राष्ट्रीय सुरक्षा मंडळाची कोणतीही दोन कार्ये लिहा.
  - xiii) तोफखाना म्हणजे काय?

प्रश्न 2) 500 शब्दात उत्तरे द्या. [20]

भारतीय सेनेची संघटन रचना, आणि कार्ये यावर टिपण लिहा.

किंवा

संरक्षण मंत्रालयाचे संघटन आणि कार्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 500 शब्दात उत्तरे द्या. [20]

सशस्त्र सेनादलाच्या संदर्भात राष्ट्रपतीचे अधिकार आणि कार्ये स्पष्ट करा.

किंवा

भारतीय गुप्तचर यंत्रणेचे संघटन यावर टिकात्मक टिपण लिहा.

प्रश्न 4) 500 शब्दात उत्तरे द्या. [20]

भारताची राष्ट्रीय अर्थव्यवस्था आणि सुरक्षासंबंधी निभावलेल्या नाविकदलाच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

किंवा

चिलखतीदलाच्या मर्यादा आणि भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) थोडक्यात टीपा द्या. (कोणत्याही दोन) [20]

अ) भारतीय हवाईदलातील विविध विमानाचे प्रकार.

ब) सीमा सुरक्षा दल

क) भारताच्या संरक्षणदलाची दुय्यम फळी

ड) राष्ट्रीय सुरक्षा मंडळ/समीती

Total No. of Questions : 9]

SEAT No. :

P279

[Total No. of Pages : 4

[5258]Ext.-110
F.Y. B. Com. (For External)
CO-OPERATION (Optional)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Solve any five questions from the remaining questions.*

Q1) Explain the meaning of co-operation and explain its nature and scope. [20]

Q2) Explain the principles of co-operation adopted by International co-operative alliance in 1995. [16]

Q3) Explain the report of vaidyanathan committee 2005. [16]

Q4) Explain the contribution of padmashri Vaikunthbai Mehta in co-operative movement. [16]

Q5) Explain the types of Agriculture co-operative and Non Agriculture co-operative societies. [16]

Q6) Explain the role of central government in Indian co-operative movement.[16]

P.T.O.

Q7) Explain the future trends of co-operative movement in India. **[16]**

Q8) Explain the problems and suggestions of co-operative education and training programme in India. **[16]**

Q9) Explain the different stages of progress of co-operative movement in India during pre-independence period. **[16]**

Total No. of Questions : 9]

P279

[5258]Ext.-110
F.Y. B. Com. (For External)
सहकार (Optional)
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 1 सोडविणे आवश्यक आहे.
2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 9 पैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

-
-
- प्रश्न 1) सहकाराचा अर्थ सांगून सहकाराचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) आंतरराष्ट्रीय सहकारी संघाची 1995 ची तत्वे स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) वैद्यनाथन समिती 2005 चा अहवाल स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) पदमश्री वैकुंठभाई मेहता यांचे सहकार चळवळीतील योगदान स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) कृषि सहकारी आणि बिगर कृषि सहकारी संस्थांचे प्रकार स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) भारतातील सहकारी चळवळीतील केन्द्र सरकारची भूमिका स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 7) भारतातील सहकारी चळवळीचे भविष्यातील प्रवाह स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 8) भारतातील सहकारी शिक्षण व प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या समस्या सांगून त्यावर उपाय सूचवा.[16]

प्रश्न 9) स्वातंत्र्यपूर्व कालखंडातील भारतातील सहकाराच्या विकासाचे विविध टप्पे स्पष्ट करा.[16]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P280

[Total No. of Pages : 4

[5258]Ext.-111
F.Y. B. Com. (For External)
ECONOMICS
Managerial Economics
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Questions one is compulsory.*
- 2) Attempt five questions from remaining.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define managerial economics. State and explain the nature and characteristics of managerial economics. **[20]**

Q2) What is elasticity of demand? Explain the price elasticity of demand. **[16]**

Q3) Explain the objectives of business forecasting. Explain any two methods of business forecasting. **[16]**

Q4) State and explain the objectives of the firm. Explain security objective of the firm. **[16]**

Q5) Explain the derivation of long run average cost curve. **[16]**

Q6) Explain the concept of investment decision. What is Average Rate of Returns? **[16]**

P.T.O.

Q7) Explain the role played by multinational corporations.

[16]

Q8) Write notes :

[16]

- a) Usefulness of capital budgeting.
- b) Aquisitions and mergers.

Total No. of Questions : 8]

P280

[5258]Ext.-111
F.Y. B. Com. (For External)
ECONOMICS
Managerial Economics
(2013 Pattern) (Optional)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.
2) उर्वरित प्रश्नांपैकी 5 प्रश्न सोडविणे.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्राची व्याख्या लिहा. व्यवसायिक अर्थशास्त्राचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) मागणीची लवचिकता म्हणजे काय? मागणीची किंमत लवचिकता स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) व्यवसायाच्या पूर्वअंदाजाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा. व्यवसायाच्या पूर्वअंदाजाच्या कोणत्याही दोन पध्दती विशद करा. [16]
- प्रश्न 4) व्यवसाय संस्थेची उद्दिष्ट्ये लिहा व स्पष्ट करा. व्यवसाय संस्थेचे सुरक्षितता उद्दीष्ट्ये स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) दीर्घकालीन सरासरी खर्च वक्र काढा व स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) गुंतवणूक निर्णय ही संकल्पना स्पष्ट करा. सरासरी परतावा दर म्हणजे काय? [16]

प्रश्न 7) बहुराष्ट्रीय महामंडळाची भूमिका स्पष्ट करा.

[16]

प्रश्न 8) टिपा लिहा.

[16]

अ) भांडवलाच्या अंदाजाची उपयुक्तता

ब) संपादन व विलिनीकरण

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P281

[Total No. of Pages : 2

[5258]Ext.-112
F.Y. B.Com. (For External)
ESSENTIAL OF E-COMMERCE
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Solve any 5 questions from remaining (Question No. 2 to Questions No. 8).*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define E-commerce. Explain E-commerce security & different types of E-commerce with examples. [20]

Q2) Define E-finance. Distinguish between Traditional Banking & E-banking. [16]

Q3) Define EDI. Explain EDI components & cost benefit analysis. [16]

Q4) Define E-payment system. Explain the advantages & limitations of Debit & Credit cards. [16]

Q5) What is E-market? Explain merits and demerits of E-market. [16]

Q6) What is E-ticketing? Explain booking procedure of Railways. [16]

Q7) Define Internet. Explain its Role & Procedure of registering internet Domain. [16]

P.T.O.

Q8) Write short notes (any two) :

[16]

- a) Encryption
- b) Digital Economy
- c) Anti-virus
- d) E-distributor

Total No. of Questions : 9]

SEAT No. :

P282

[Total No. of Pages : 4

[5258]Ext.-113
F.Y. B. Com.
INSURANCE AND TRANSPORT
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Solve any five questions from question No. 2 to 9.*

Q1) What is Insurance? Explain the need of Insurance. **[20]**

Q2) Explain the principles of life Insurance. **[16]**

Q3) Explain the problems and suggestions of Transport. **[16]**

Q4) Explain various modes of transport. **[16]**

Q5) Explain the functions of life insurance business. **[16]**

Q6) Explain the role and contribution of travel and tourism in Economic Developmet. **[16]**

P.T.O.

Q7) Explain the problems of logistics in Globalisation. **[16]**

Q8) Explain the Advantages and limitations of water Transport. **[16]**

Q9) Explain the career options in travel and tourism in India. **[16]**

Total No. of Questions : 9]

P282

[5258]Ext.-113
F.Y. B. Com.
विमा व वाहतूक
(2013 Pattern) (Optional)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 सोडविणे आवश्यक आहे.
2) प्रश्न क्र. 2 ते 9 यापैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

-
-
- प्रश्न 1) विमा म्हणजे काय? विम्याची गरज स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) आयुर्विम्याची तत्वे स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) वाहतूकीच्या समस्या आणि उपाय स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) वाहतूकीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) आयुर्विमा व्यवसायाची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) आर्थिक विकासामध्ये प्रवास आणि पर्यटनाची भूमिका आणि योगदान स्पष्ट करा. [16]

- प्रश्न 7) जागतिकीकरणात लॉजिस्टिक समोरील आव्हाने स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 8) जल वाहतूकीचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 9) भारतातील प्रवास आणि पर्यटन मधील संधी स्पष्ट करा. [16]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P283

[Total No. of Pages : 2

[5258]Ext.-114
F.Y. B. Com. (For External)
MARKETING & SALESMANSHIP
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 compulsory.*
- 2) *Answer any five questions from question No. 2 to 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain in detail various functions of marketing. **[20]**

Q2) What do you mean by Advertising? Explain various Advertising media. **[16]**

Q3) Explain the various types of channels of distribution. **[16]**

Q4) Explain the factors determining buyer's behaviour. **[16]**

Q5) Define Marketing Environment? Explain factors affecting marketing Environment? **[16]**

Q6) Explain the various methods of pricing. **[16]**

Q7) Define service marketing? Explain the classification of services. **[16]**

Q8) Answer in brief (8 marks each) **[16]**

- a) Discuss 'Rural Marketing Mix'.
- b) Write a note on 'Marketing Mix'.

P.T.O.

Total No. of Questions : 8]

P283

[5258]Ext.-114
F.Y. B. Com. (For External)
MARKETING & SALESMANSHIP
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 1 सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 यापैकी 5 प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
प्रश्न 1)	विपणनाची विविध कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.	[20]
प्रश्न 2)	जाहीरात म्हणजे काय? जाहीरातीची विविध माध्यमे स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 3)	वितरण मार्गाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 4)	खरेदिदाराचे वर्तन ठरविणारे घटक स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 5)	विपणन पर्यावरणाची व्याख्या लिहा. विपणन पर्यावरणावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 6)	किंमत ठरविणाऱ्या विविध पद्धती स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 7)	सेवा विपणनाची व्याख्या सांगा. सेवांचे वर्गिकरण स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 8)	थोडक्यात उत्तरे द्या. (प्रत्येकी 8 गुण) अ) ग्रामिण विपणन मिश्र, चर्चा करा. ब) विपणन मिश्र यावर टिप लिहा.	[16]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P284

[Total No. of Pages : 2

[5258]Ext.-115
F.Y. B. Com. (For External)
CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question one is compulsory.*
- 2) *Attempt five questions from question No. 2 to 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define 'Consumer'? Explain the duties and Responsibilities of consumer.[20]

Q2) What is voluntary consumer organisation? State the functions of voluntary consumer organisation. [16]

Q3) Explain the United Nation's. Guidelines for Promotion of sustainable consumptions. [16]

Q4) Explain the need and scope of consumer protection Act, 1986. [16]

Q5) State the provisions under sections 23 to section 28 of food safety and standards Act, 2006. [16]

Q6) Explain the various types of Business Ethics. [16]

Q7) Explain the Ethical Issues in Human Resource Management. [16]

Q8) Write short notes on :

- a) Ethical Issues in Marketing. [8]
- b) Judicial Response to standard form of contracts in India. [8]

P.T.O.

Total No. of Questions : 8]

P284

[5258]Ext.-115

F.Y. B. Com. (For External)

ग्राहक संरक्षण आणि व्यावसायिक नीतिमुल्ये

(2013 पॅटर्न)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 1 सोडविणे आवश्यक आहे.
2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 यापैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) व्याख्या द्या. 'ग्राहक' ग्राहकाची कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) स्वयंसेवी ग्राहक संस्था म्हणजे काय? स्वयंसेवी ग्राहक संस्थेची कार्ये स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) संयुक्त राष्ट्रसंघाची शाश्वत उत्पादन उपभोगास प्रोत्साहन देणारी मार्गदर्शक तत्वे स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) ग्राहक संरक्षण कायदा, 1986 ची गरज आणि व्याप्ती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) अन्नसुरक्षा आणि मानके कायदा, 2006 मधील कलम-23 ते कलम-28 अंतर्गत असणाऱ्या तरतुदी स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) व्यावसायिक नीतिमुल्यांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 7) मानव संसाधन व्यवस्थापनातील नैतिक मुद्दे स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 8) टिपा द्या.
अ) विपणनातील नैतिक मुद्दे [8]
ब) भारतातील मानक करारपत्रांच्या संदर्भात न्यायालयीन प्रतिसाद [8]

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P285

[Total No. of Pages : 4

[5258]Ext.-116

F.Y.B. Com. (For External)

BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

All questions are compulsory and carry equal marks.

Q1) What is Inflation? Explain the causes and remedies of Inflation. **[20]**

Q2) What do you mean by Business Environment. Explain in detail the types of Business Environment. **[20]**

OR

What is depletion of natural resources? Discribe in detail the reasons of the depletion of natural resources.

Q3) a) Write a note on District Industries centre. (DIC) **[10]**

b) Explain the habits of Entrepreneurs. **[10]**

OR

a) Write a detail note on "Entrepreneurship Development Institute of India" (EDII).

b) Write a note on importance of Entrepreneurship.

Q4) Describe Enterpreneurial career of Dr. Cyrus Poonawala. **[20]**

P.T.O.

Q5) Write short notes (any two):

[20]

- a) Dynamics of motivation.
- b) Entrepreneur as a catalyst.
- c) Maharashtra centre for Entrepreneurship development (MCED).
- d) Any successful entrepreneur from your area.

Total No. of Questions : 5]

P285

[5258]Ext.-116

F.Y.B. Com. (For External)

BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP

(2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) चलनवाढ म्हणजे काय? चलनवाढीची कारणे आणि उपाय योजना स्पष्ट करा. [20]

प्रश्न 2) व्यावसायिक पर्यावरणापासून आपणास काय अर्थ बोध होतो? व्यावसायिक पर्यावरणाचे प्रकार सविस्तरपणे विशद करा? [20]

किंवा

नैसर्गिक संसाधनाचा न्हास म्हणजे काय? नैसर्गिक संसाधनाच्या न्हासाची कारणे सविस्तरपणे वर्णन करा.

प्रश्न 3) अ) जिल्हा उद्योग केंद्र यावर टीप लिहा. [10]

ब) उद्योजकांच्या सवयी स्पष्ट करा. [10]

किंवा

अ) भारतीय उद्योजकता विकास संस्था यावर सविस्तर टीप लिहा.

ब) उद्योजकतेचे महत्व यावर टीप लिहा.

प्रश्न 4) डॉ. सायरस पूनावाला यांच्या उद्योजकीय कारकिर्दीचे वर्णन करा. [20]

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[20]

- अ) प्रेरणांचे चलनशास्त्र.
- ब) उद्योजक एक उत्प्रेरक.
- क) महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र.
- ड) तुमच्या भागातील यशस्वी उद्योजक.

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P286

[Total No. of Pages : 4

[5258]Ext.-117
F.Y. B.Com. (For External)
FOUNDATION COURSE IN COMMERCE
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Answer any five questions out of Q. No. 2 to 8.*
- 3) *Figures to right indicate full marks.*

Q1) Write main features of partnership firm, Joint stock company and co-operative society as form of Business Organisation. **[20]**

Q2) a) Define 'Outsourcing'. Discuss its advantages. **[8]**

b) Explain primary functions of Bank. **[8]**

Q3) Define term Ethics. Explain the types and principles of Ethics. **[16]**

Q4) a) Describe the Role of SEBI. **[8]**

b) Describe recent trends in service sector. **[8]**

Q5) Discuss the characteristics and advantages of Limited Liability Partnership. (LLP) **[16]**

Q6) a) What is the role of NGO in India? **[8]**

b) State different types of Insurance. **[8]**

P.T.O.

Q7) Write meaning of following terms (any 8).

[16]

- a) EXIM
- b) Depository.
- c) Globalisation.
- d) Bank rate.
- e) Capital Intensive
- f) Logistics.
- g) Niche strategy.
- h) SWOT analysis.
- i) Credit squeeze
- j) Grapevine.

Q8) Write short notes (any 2)

[16]

- a) Malhotra Committee.
- b) Corporate Social Responsibility.
- c) Commodity Exchange.
- d) Functions of NSDL.

Total No. of Questions : 8]

P286

[5258]Ext.-117
F.Y. B.Com. (For External)
FOUNDATION COURSE IN COMMERCE
(2013 Pattern) (Optional)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न 1 अनिवार्य आहे.
2) प्रश्न क्र. 2 ते 8 मधून कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

-
-
- प्रश्न 1) भागीदारी संस्था, संयुक्त भागभांडवल संस्था, आणि सहकारी संस्था या व्यापार संघटनांची मुख्य वैशिष्ट्ये लिहा. [20]
- प्रश्न 2) अ) 'आऊटसोर्सिंग' व्याख्या सांगून फायदे स्पष्ट करा. [8]
ब) बँकेची प्राथमिक कार्ये स्पष्ट करा. [8]
- प्रश्न 3) 'मूल्ये' व्याख्या लिहा. मूल्याचे प्रकार आणि तत्वे स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) अ) सेबी ची भूमिका वर्णन करा. [8]
ब) सेवा क्षेत्रातील सध्याचा प्रवाह वर्णन करा. [8]
- प्रश्न 5) मर्यादित देयता भागीदारी ची वैशिष्ट्ये आणि फायदे चर्चा करा. [16]
- प्रश्न 6) अ) भारतात NGO ची भूमिका काय आहे ते सांगा. [8]
ब) विम्याचे विविध प्रकार सांगा. [8]

प्रश्न 7) खालील संज्ञांचा अर्थ लिहा. (कोणत्याही आठ)

[16]

- अ) एक्झिम
- ब) डिपॉझिटरी
- क) जागतिकीकरण
- ड) बँक रेट
- इ) भांडवल प्रधान
- फ) लॉजिस्टिक्स
- य) निश स्ट्रेटेजी
- र) SWOT विश्लेषण
- ल) क्रेडीट स्विझ
- व) ग्रेपवाइन

प्रश्न 8) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[16]

- अ) मल्होत्रा कमिटी
- ब) संयुक्त सामाजिक जबाबदारी
- क) वस्तु विनिमय
- ड) NSDL ची कार्ये

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P287

[Total No. of Pages : 3

[5258]Ext-118

F.Y.B.Com (For External)

ADDITIONAL ENGLISH

Text book: Gems of English Prose and Poetry

Edited by: Ashok Chaskar, Vijay Madge, Anand Kulkarni

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any one from (a) and one from (b) in about 150 words each. [20]

- a)
  - i) According to Vandana Shiva, What are the effects of globalization on Indian Farmers?
  - ii) Write the main theme of the poem 'The World is Too Much with us'.
- b)
  - i) According to Herman Wouk, What is the great evil of advertising?
  - ii) What is the significance of the title of the poem 'Once Upon a Time'?

Q2) Attempt any one from (a) and one from (b) in about 150 words each. [20]

- a)
  - i) Comment on the humour in 'My Financial Career'.
  - ii) How difficult is the choice for the traveller in 'The Road Not Taken'? Why?
- b)
  - i) What are J.C. Hill's views on the significance of manners?
  - ii) Comment on the prayer in the poem 'Where the mind is without fear'.

P.T.O.

Q3) Attempt any one from (a) and one from (b) in about 150 words each. [20]

- a) i) According to Ray, how was the cinema in its early phase and what kind of respect does it command today?
- ii) Summarise the poem 'When we two Parted'.
- b) i) How did Martin Luther king describe the sufferings of the African Americans?
- ii) Comment on the title of the poem 'Gods'.

Q4) Attempt any one from (a) and one from (b) in about 150 words each. [20]

- a) i) What does Aruna Roy say about the importance of collective public action in India?
- ii) Bring out the significance of imagery and symbolism in 'The Lotus'.
- b) i) Discuss the essence of Swami Vivekananda's Chicago Speech.
- ii) How does chitre deal with the theme of man's estrangement from a man-made world?

Q5) Attempt any one of the following in about 150 words. [10]

- a) i) Describe briefly Mangal Singh's situation.
- ii) Discuss how shakespeare's poem ' All the world's a stage' reduces human life to a universal pattern.
- b) Attempt any five of the following: [10]
  - 1) Give synonyms of the following words:
    - i) Chaos
    - ii) Fortune
  - 2) Give antonyms of the following words:
    - i) Bright
    - ii) Cunning
  - 3) Give noun forms of the following words:
    - i) Free
    - ii) Coordinate

- 4) Give verb forms of the following words:
- i) Management
  - ii) Choosy
- 5) Give adjective forms of the following words:
- i) Anger
  - ii) Book
- 6) Form a word each by using the following prefix and suffix:
- i) un_____
  - ii) _____ly
- 7) Choose the correct alternative and rewrite:
- i) Can you distinguish _____ (in/between/among) these two words?
  - ii) He is a person of _____ (lose, loose) character.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P288

[Total No. of Pages : 3

[5258]Ext.-119
F.Y.B.Com. (For External)
मराठी (Marathi)
व्यावहारिक व उपयोजित मराठी
(2013 पॅटर्न)

- अभ्यासपुस्तके :-1) यशोगाथा
2) व्यावहारिक व उपयोजित मराठी

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना:- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर 500 शब्दात निबंध लिहा. [10]
- नोटबंदी: आर्थिक परिणाम
  - आजचा वाणिज्यचा विद्यार्थी
  - आरक्षण मोर्चे एक सामाजिक समस्या
  - मी केलेला प्रवास.
- ब) खालीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे 20 शब्दात लिहा. [10]
- श्रीराम लागू यांनी कोणकोणत्या क्षेत्रात अभिनय केला?
  - लता मंगेशकर यांचे गायन क्षेत्रातील गुरूंची नावे लिहा.
  - डॉ. राम ताकवलेनी कोण कोणत्या विद्यापीठाचे 'कुलगुरू' पद भूषविले।
  - डॉ. रघुनाथ माशेलकर यांनी कोणत्या प्रयोगशाळेचे संचालक पद भूषविले?
  - डॉ. ह.वि. सरदेसाई यांनी पुण्यात वैद्यकीय सेवा केव्हा सुरू केली?
  - भारताच्या 'परम' या महासंगणकाचे जनक कोण?
  - बालाजी तांबे यांचा जन्म कोठे झाला?
  - 'सिंधुताई सपकाळ' यांच्या जीवनावर कोणता चित्रपट आला?
  - चोरडिया यांनी कोणत्या उद्योग सुरू केला?
  - फादर फ्रान्सिस यांच्या दोन पुस्तकाची नावे लिहा.
  - डी.एस.के.यांचे पूर्ण नाव लिहा.
  - सहावी वर्ल्डकप स्पर्धा भारतामध्ये कोणत्या साली झाली?

P.T.O.

- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे 50 शब्दात लिहा. [16]
- अ) डॉ. श्रीराम लागू यांच्या व्यक्तिमत्त्वाच्या विविध पैलूंचा परिचय करून द्या.
- ब) डॉ. राम ताकवले यांनी उच्चशिक्षण क्षेत्रात कोणती महत्त्वपूर्ण कामगिरी केली?
- क) सिंधुताई सपकाळ यांनी कोणकोणत्या समाजोपयोगी संस्थांची स्थापना केली?
- ड) 'व्याधी मुक्ततेसाठी संगीताचा उपयोग होतो' असे बालाजी तांबे का म्हणतात?
- इ) डॉ. विजय भटकरांनी संगणक क्षेत्रात कोणती क्रांती केली?
- फ) फादर फ्रान्सिस दिजिटो यांनी मानवजात एक आहे असे का म्हणतात.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची 150 शब्दात उत्तरे लिहा. [16]
- अ) श्री हुकमीचंद चोरडिया यांचा एक यशस्वी उद्योजक म्हणून परिचय करून द्या.
- ब) डॉ. राम ताकवले यांना कर्मयोगी शिक्षणतज्ञ असे का म्हटले जाते?
- क) आंतरराष्ट्रीय कीर्तीचे डॉ. रघुनाथ माशेलकर भारत देशाचे एक भूषण आहे असे लेखक का म्हणतात?
- ड) सचिन तेंडुलकराने क्रिकेट क्षेत्रात कोणती महत्त्वपूर्ण कामगिरी केली?
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [16]
- अ) लाला अर्बन बँक पुणे येथील कार्यालयात सहव्यवस्थापक पद भरावयाचे असून मा. कार्यकारी संचालक यांचे नावे अर्जाचा मसुदा तयार करा.
- ब) श्री गजानन टिकेकर या कर्मचाऱ्याचा कर्ज प्रकरणावर टिप्पणी लेखन करा.
- क) तुमच्या गावच्या ग्रामसभेचे इतिवृत्त लेखन करा.
- ड) श्रीराम नागरी पतसंस्था, पुणे कडील कर्मचारी श्री संजय धोंडगे यांना सेवामुक्त करण्यात आले आहे. या संदर्भात घोषणापत्रक तयार करा.
- प्रश्न 5) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [8]
- i) महाविद्यालयाची प्रशासकीय इमारत बांधावयाची आहे त्यासाठी जाहीर निवदा तयार करा.
- ii) राज्य सरकारने शेतकऱ्यांसाठी जाहीर केलेल्या फळबाग लागवडीसाठीच्या अनुदान योजने विषयीचे जाहीर निवेदन करा.
- ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर वर्तमानपत्रासाठी जाहिरातीचा मसुदा तयार करा. [8]
- i) वॉशिंग मशीन
- ii) मोबाईल

प्रश्न 6) अ) खालीलपैकी कोणत्याही आठ पारिभाषिक संज्ञा लिहा. [8]

- i) Payment
- ii) Intimation
- iii) Contract
- iv) Log Book
- v) Madam
- vi) Promotion
- vii) Balance sheet
- viii) Reader
- ix) Senior
- x) Supplier

ब) खालील उताऱ्याचे एक तृतीयांस सारांशलेखन करून त्यास समर्पक शीर्षक द्या. [8]
“मत म्हणजे स्वतंत्र मनाने म्हणणे. आपले मन स्वतंत्रपणे जे सांगले ते आपले मत. इंग्लंडच्या राजा प्रमाणे आपल्या मनाची स्थिती आहे. त्याला स्वतंत्र मत नसते. पार्लमेंटने ठराव करावा आणि राजाने त्यावर सही करावी. त्याप्रमाणे इंद्रिये काही तरी ठराव करतात आणि आपले मन त्यावर सही करते. पहाटे उठण्याचा इंद्रियांना आळस. त्यामुळे मन युक्तिपूर्वक म्हणू लागले, पहाटे उठणे चांगले नाही. कारण त्यामुळे दिवसभर पुरती जागृती राहणार नाही. प्रत्येकाला मत स्वतंत्र्य पाहिजे, असे आपण म्हणतो, मतस्वातंत्र्याने अनके विचारांचे श्रैमान वाढते व गौधळात भर पडते मग नक्की स्वतंत्र मन काणते? पण स्वतंत्र मत म्हणजे काय ते आपणास कळलेले नाही. इंद्रियांचा पगडा बसू न देता, स्वतंत्र वृत्तीने आपले मन आपल्याला जे सांगेल ते स्वतंत्र मत. मत म्हणजे मनात सहज येईल ते नव्हे, मन आणील ते” (119)

किंवा

ब) खालील इंग्रजी उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर करा. [8]

You are what you think you are you. feel what you want to feel. Do you frequently hear yourself saying 'I can't?' If you say or think in this manner, you will soon believe it. It will become a self fulfilling prophecy and you will feel more powerless and out of control.

Adopt turnaround mentality. Believe in yourself and realise that you are a capable person.

[5258]Ext.-120
F.Y.B.Com. (For External)
हिन्दी (Hindi)
(2013 Pattern) (Optional)

- पाठ्यपुस्तकें :- 1) गद्य परिमल-संपादक-डॉ. सुभाष तळेकर
2) पद्य परिमल-संपादक-डॉ. सुभाष तळेकर

समय : 3 घंटे]

[पूर्णांक : 100

- सूचनाएँ :- 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

-
- प्रश्न 1) अ) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। [10]
i) “सफलता प्राप्त करने के लिए समय और परिश्रम की आवश्यकता है” इस कथन की पुष्टि कीजिए।
ii) किलोस्कर जी की सफलता का मुख्य कारण “नेतृत्व दृढ संकल्प, विश्वसनीयता, उपक्रमशीलता आदि हैं”। पाठ के आधार पर स्पष्ट कीजिए।
ब) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। [10]
i) ‘मेरा जीवन’ कविता में सकारात्मक, आशावादी एवं आस्थावादी स्वर प्रकट हुआ है- पठित कविता के आधार पर स्पष्ट कीजिए।
ii) ‘प्रार्थना मत कर’ कविता का भावार्थ लिखिए।
- प्रश्न 2) निम्नलिखित में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए। [18]
अ) बाबाभारती के चरित्र की विशेषताएँ लिखिए।
ब) ग्राहक पटाने की कौन-सी पाँच कला है? स्पष्ट कीजिए।
क) चंदा के जीवन के संघर्ष की, कहानी अग्निपथ है - स्पष्ट कीजिए।
ड) ‘पानी और पुल’ कहानी के उद्देश्य पर प्रकाश डालिए।
इ) ‘पहली चूक’ कहानी की व्यंग्यात्मकता को स्पष्ट कीजिए।
- प्रश्न 3) निम्नलिखित में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए। [18]
अ) ‘मुकरी’ कविता अंग्रेजों की कूटनीति पर प्रहार की कविता है- स्पष्ट कीजिए।
ब) ‘एक बूँद’ कविता का उद्देश्य स्पष्ट कीजिए।
क) कवि बच्चन जी ने मानव को ‘प्रार्थना मत कर’ का संदेश क्यों दिया है? स्पष्ट कीजिए।
ड) ‘वृंदावन’ कविता विधवा स्त्रियों की गाथा है - स्पष्ट कीजिए।
इ) ‘एक बार फिर आओ’ कविता का भावार्थ लिखिए।

- प्रश्न 4) अ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए. [10]
- i) विद्या का कम, परंतु कर्तव्य का अधिक विचार किया जाएगा।
  - ii) मैं तुमसे इसके विषय में कुछ न कहूँगा। मेरी प्रार्थना केवल यह है कि इस घटना को किसी के सामने प्रकट न करना।
  - iii) सादा रहन-सहन बेरोज़गारी का मूल कारण है। रोजगारी से निर्माण हुई वस्तुओं का प्रयोग किए बिना रोजगारी का आरंभ हो ही नहीं सकता।
- ब) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए. [10]
- i) “भीतर - भीतर सब रस चूसै
हँसि -हँसि कै तन मन धन मूसै
जाहिर बातन में अति तेज
क्यों सखि साजन, नहिं अंग्रेज।”
  - ii) कहते हैं होती जाती
खाली जीवन की प्याली
पर मैं उसमें पाती हूँ
प्रतिपल मदिरा मतवाली।
  - iii) ये जाति -पाति और मजहब की दीवारें
क्यों ऊँची उठती जाती सभी विचारें
उग्रवाद अलगाव और हिंसा को
न प्रश्रय दें, सब मिलकर इन्हें नकारें।
- क) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर दीजिए। [5]
- i) बहुत से मनुष्य सुख का साधन किसे मानते हैं?
  - ii) दीवान पद के उम्मीदवारों ने कौनसा खेल खेला था?
  - iii) शंतनुराव के पिताजी का नाम क्या था?
  - iv) नंदू डोम कहाँ काम करता था?
  - v) बादल की गोद से निकलकर बूँद क्या सोचती है?
  - vi) कवियित्री सुभद्राकुमारी चौहान को कौन से बादल घेरे रहते हैं?
  - vii) कवि मृत्यु के क्षणों में किस प्रकार की विदाई चाहते हैं?
  - viii) विधवा होने पर किस बात की जबरदस्ती की जाती है?

- प्रश्न 5) अ) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच शब्दों के हिंदी पारिभाषिक शब्द लिखिए। [5]
- i) Audit
  - ii) Broker
  - iii) charge
  - iv) Exchange
  - v) Grant
  - vi) Job
  - vii) Qualification
  - viii) Zone
- ब) निम्नलिखित में से किसी एक विज्ञापन का आकर्षक नमूना तैयार कीजिए। [5]
- i) शहर में आए गृहोपयोगी चीजों के सेल का विज्ञापन।
  - ii) घने लंबे बालों के लिए बाज़ार में आए नये शैंपू का विज्ञापन।
- क) निम्नलिखित परिच्छेद का एक -तिहाई सारांश लिखिए। [4]
- पर्यावरण की दृष्टि को हमें शोषण रहित बनाना है वह नारेबाजी से नहीं होगा। जिसे हम इकोलोजी की दृष्टि कहते हैं, इकोलोजी की दृष्टि को, पर्यावरण की दृष्टि को हमें सामाजिक, सांस्कृतिक और आर्थिक क्षेत्र तक में उतरना है। अगर समाज में संघर्ष है, कलह है, शोषण है, अत्याचार है, अन्याय है तो निश्चित बात है कि समाज का यह जो परिवेश है और उसका पर्यावरण है वह भी दूषित हो रहा है।
- ड) निम्नलिखित में से किसी एक व्यावसायिक पत्र का प्रारूप तैयार कीजिए। [5]
- i) सौरभ/सुरभि शर्मा, लक्ष्मी रोड, पुणे से जसपाल क्लॉथ कंपनी, दिल्ली के नाम, रेडीमेड कपड़ों की माँग हेतु व्यावसायिक पत्र लिखता / लिखती हैं।
  - ii) राजन / रजनी जोशी, अप्पा बलवंत चौक, पुणे से महानगरपालिका, पुणे को अपने इलाके में फैल रही गंदगी की समस्या के संदर्भ में शिकायती पत्र लिखता / लिखती हैं।

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P290

[Total No. of Pages : 2

[5258]Ext.-121
F.Y. B. Com. (For External)
GUJARATI
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

પ્રશ્ન:- ૧ નીચેના માંથી કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો.

(20)

૧ સાહસ વિના સિદ્ધિ નથી

૨ ધરતીનો છેડો ધર

૩ બદલાતા ગામડાં

૪ વધતી જતી બેરોજગારી

પ્રશ્ન:- ૨ કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તાર ઉત્તર લખો.

(20)

૧ ટૂંકીવાર્તા ના સ્વરૂપોની વિગતવાર માહિતી આપો.

૨ કેશવરામનું પાત્રાલેખન કરો.

પ્રશ્ન:- ૩ કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તાર ઉત્તર લખો.

(20)

૧ કવિ સુન્દરમનું જીવન અને કવન આલેખો.

૨ સુન્દરમની કવિતાઓમાં જોવા મળતો પ્રકૃતિ પ્રેમ.

પ્રશ્ન ૪ (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ એક)

(10)

P.T.O.

૧ અરુણા અને ત્રિવિક્રમ માં રજુ થયેલો પ્રેમ નો મહિમા વ્યક્ત કરો.

૨ કાગટોડા વાર્તા નું શીર્ષક સ્પષ્ટ કરો.

(બ) ટૂંકનોંધ લખો.(કોઈ પણ એક)

(10)

૧ સાનિધ્ય તારે કાવ્ય નો ધ્વનિ સપષ્ટ કરો.

૨ લઈ લે કાવ્ય નો ભાવાર્થ સમજાવો.

પ્રશ્ન ૫ (અ) પૂર્વાપર સંબંધ લખો. (એક ગદ્ય એક પદ્ય)

(10)

૧ સુહાગ તારો મુદ્દ સૌમ્ય નીતરે.

૨ કૈયમ અરે પાછું બધું છોડતી?

૩ છેલ્લો દિવસ સાચવવા જેવો છે.

૪ જે માણસ મને મુસાફરી નું ભાડું પણ નથી આપતો એની પાસે શું માંગવાનું?

પ્રશ્ન ૫ (બ) પત્રલેખન

(10)

તમારી કોલેજ દ્વારા યોજવામાં આવેલા દક્ષિણ ભારત ના પ્રવાસમાં જોડાવા માટે મંજૂરી માંગતો પત્ર તમારા પિતાજી ને લખો.

અથવા

અહેવાલ લેખન

તમારી કોલેજમાં વૃક્ષારોપણ સપ્તાહ ઉજવવામાં આવ્યું હતું. તે પ્રસંગનો અહેવાલ આશરે એકસો શબ્દો માં લખો.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P291

[Total No. of Pages : 2

[5258]Ext.- 122

F. Y. B. Com

SINDHI DEVNAGIRI

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

All questions are compulsory.

सुवाल I) हेठियनि मां कंहिं बि ड़हनि सुवालनि जा जवाबु लिखो :

[20]

- 1) Mid - day अखबार में छा छपियल हुयो?
- 2) प्रीतीअ जी माटेली माउ प्रीतीअ सां कहिड़ो व्यहवार कंदी हुई?
- 3) नंदडी आरती बस स्टैंडं ते छा कंदी हुई?
- 4) निशा जो बचपन कीअं गुजिरियो?
- 5) बोध प्रकाश ऐं राजा जे वज़ीर में कहिड़ी शर्त लगी हुई?
- 6) ईश्वरी जोतवाणीअ जी रिक्शा लाल देवाल वारी घिटीअ में छो बीहजी वेई?
- 7) गोवर्धन शर्मा जे निरड ते छा जो निशान हो?
- 8) मिरचूमल शेवकराम जो केरू हो?
- 9) गोवर्धन शर्मा दुबई में छा कंदो हो?
- 10) नरेश पारीअ खे संत्याणी छो चयो आहे?
- 11) प्रीती स्कूल में कीअ हूंदी हुई?
- 12) “कुदरत जो नेम” पाठ में लेखीका जों कहिड़ो नेम हो?

P.T.O.

सुवाल II) हेठियनि मां किनि बि बिनि सुवालनि जा जवाबु लिखो : [30]

- 1) “हुजे इन्साफ” कविता में शाइर “डॉ-दयाल “आशा” कहिइनि किस्मनि जे बेइन्साफियुनि जो चित्रु चिटियों आहे?
- 2) “मखि ऐं मधूमखी” कविता में शाइरा सुदंरी उतमचंदाणी खाजी मखि ऐं माखीअ वारी मखि में कहिइो फर्क समझायो आहे?
- 3) शाह साहब “बंदगी” में कहिइा विचार पेश कया आहिनि?
- 4) “उथ जाग जोगी”! में ‘दादा वासवाणी’ प्रभूअ खे पाइण लाइ कहिडी प्रेरणा डिनी आहे?

सुवाल III) हेठियनि मां कंहिं बि बिनि सुवालनि जा जवाबु लिखो : [30]

- 1) मारुईअ जी किरदार निगारी करियो?
- 2) शेवकराम माणहूनि जे दिल जी गाल बुधण जे लाए कहिइो कार्य कयो?
- 3) निशा जे बारे में तव्हांखे कहिइी जाण आहे?
- 4) प्रीती ऐं दिप्तीअ जी दिलगीअ जे बारे में थोरे में बुधायो?

सुवाल IV) कंहिं बि हिकु विषय ते मज़मून लिखो : [20]

- 1) नोटबंधी - नयो कदम .....
- 2) सुठा किताब - सचा दोस्त।
- 3) पहाड़ी शहर जो सैर.....
- 4) मोबाइल - हिक अनोखो यंत्र।

[5258]Ext.-123
F.Y. B.Com. (For External)
URDU (General Paper - I)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

1) Attempt all questions.

2) Figures to the left indicate full marks.

A) Bang-e-Dara Part - I

B) Mazammen-e-Mujtaba Hussain.

(20)

نوٹ: خوشخطی کا خیال رکھیں۔ تمام سوالات لازمی ہیں۔
سوال نمبر ۱: علامہ اقبال کی شاعرانہ خصوصیات بیان کیجیے۔

یا

(20)

باغِ دراکِ مقبولیت کے اسباب بیان کیجیے۔
سوال نمبر ۲: اردو میں طنز مزاح کے آغاز و ارتقاء پر نوٹ لکھیے

(20)

سوال نمبر ۳: مجتبیٰ حسین کے اسلوب بیان پر اظہار خیال کیجیے۔

یا

(10)

سوال نمبر ۴ (الف) کسی ایک نظم کا خلاصہ کیجیے۔
۱۔ گل رنگین ۲۔ عقل و دل ۳۔ ترانہ ہندی

(10)

(ب) کسی ایک عنوان پر اظہار خیال کیجیے۔
۱۔ پونیسکو کی چھتری ۲۔ ڈائریکٹر کا کتا ۳۔ صاحبِ باتھ روم میں ہے

سوال نمبر ۵: اسکا لرشپ کی عدم فراہمی پر مقامی بینک مینجرجر کو شکایتی خط لکھیے۔ (10)

(ب): مندرجہ ذیل اشعار کی تشریح بحوالہ متن کیجیے۔ (کوئی پانچ) (10)

- ۱۔ ایک جلوہ تھا کلیم طور سینا کے لیے تو تجلی ہے سراپا چشمِ بینا کے لیے
- ۲۔ سوز بانوں پر بھی خاموشی تھی منظور ہے راز وہ کیا ہے تیرے سینے میں جو مستور ہے
- ۳۔ ازاں ازل سے ترے عشق کا ترانہ بنی نماز اس کے نظارے کا اک بہانہ بنی
- ۴۔ یونان مصر وروما سب مٹ گئے جہاں سے اب تک مگر ہے باقی نام و نشان ہمارا
- ۵۔ ہم وطن شمشاد کا قمری کا میں ہمراز ہوں اس چمن کی خاموشی میں گوش بر آواز ہوں
- ۶۔ گانا سے سمجھ کر خوش ہونہ سننے والے دکھتے ہوئے دلوں کی فریاد یہ صدا ہے
- ۷۔ ہائے کیا فرطِ طرب سے جھومتا جاتا ہے ابر فیلی بے زنجیر کی صورت اڑا جاتا ہوں میں

[5258]Ext.-124
F.Y.B.Com. (For External)
PERSIAN (General Paper - I)
Adbiyat - e - Farsi
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to right side indicate full marks.

Q1) Define with examples. (any eight)

[16]

(1) لف و نشر	(2) تشبیه
(3) حسن تعلیل	(4) استعاره
(5) تضاد	(6) تجنیس تام
(7) مبالغه	(8) تلمیح
(9) تجنیس ناقص	(10) تجنیس زائد

Q2) Explain any three of the following:

[15]

(1) رباعی	(2) داستان	(3) قصیدہ
(4) مرثیہ	(5) غزل	

Q3) a) Reproduce in your own words the stories. (any two)

[14]

(1) حکایت مصاحبتِ ناجنس	(2) حکایت ماہی و خفنی
(3) حکایت صلہ رحمی	

b) Explain life, literary words and trends of the following. (Any two) [12]

(1) حافظ شیرازی	(2) مرزا غالب
(3) امیر خسرو	(4) ایرج مرزا

- (1) چوں دلم یا غم تو گوید راز
در میان خانه ترهاں گردد
- (2) آسائشِ دوگیتی تفسیر این دو حرف است
با دوستان تطف یا دشمنان مدارا
- (3) چیست این سقفِ بلند ساده بسیار نقش
زین معنه هیچ دانا در جهان آگاه نیست
- (4) ابلہاں را ہمہ شربت ز گلاب وقتند است
قوت داناہمہ از خون جگر می بسیم
- (5) شردہ صبح درین تیرہ شبانم دادند
شمع کشتند و ز خورشید نشانم دادند
- (6) بیا کہ تا عدہ آسمان بگردانیم
قضا ز گردش رطل گراں بگردانیم
- (7) خدا یا جہاں بادشاہی تراست
ز ما خدمت آید خدائی تراست
- (8) عدہ ز شرم جمال تو ہر ماہ
در حجابِ عدم نہاں گردد
- (9) بندہ پیر خراباتم کہ لطف دائم است
ورنہ لطف شیخ و زاہد گاہ ہست و گاہ نیست
- (10) دل می رود ز دستم صاحبِ دلان خدا را
دردا کہ راز پنیہاں خواہد شد آشکارا
- (11) بیا کہ قہر امل سخت سست بنیاد است
بیار بادرہ کہ بنیاد بحر برباد است
- (12) اسپ تازی شدہ مجروح بیزیر پالاں
طوقاً ز زین ہمہ در گردن خرمی بسیم

Q5) a) Translate the text passages in English, Urdu or Marathi. (Any Three)[15]

(1) مردی ہمہ روزہ از کوہ سنگ میکند۔ کاری دشوار داشت، رنج فراوان میبرد،

و مزد تا چیز میگرفت۔ از آن شغل جانفشانی خرسند۔ یکروزه آبی کشید و گفت "پروردگار چه می شد۔ اگر مرا نیز توانگری ساختی، نمیتوانستم در تحت روان زیبا، زیر پرده های حریر سرخ بنشینم" فرشته ای از آسمان فرود آمد و گفت "آرزوی تو مستجاب شد"۔ سنگ تراش توانگر گشت و در تحت روان زیبا، حریر پرده های حریر سرخ نشست۔

(2) روز سوم بازار ننگ نزد بهرام رفت و گفت۔ امروز نیز میمان من باش۔

بهرام پذیرفت و در خانه ماند، ننگ بر بازار رفت و ننگ را نزد پیر هردی گروگان گذاشت و گوشت و نان خرید و شادمان برگشت و در فراهم آوردن غذا از بهرام باری خواست؛ بهرام گوشت را ستاند و آتش نهاد، باز غذا خوردند و به یاد شهنشاه جام می بر گرفتند۔

(3) پادشاه پسر را با ادیب داد و گفت تربیتش چنان کن که یکی از فرزندان

خود را۔ سالی بروی سعی کرد و بجای نه رسد و پسران ادیب در فضل و بلاغت منتهی شدند۔ ملک دانشمند را مواظبت کرد و معاشرت فرمود که وعده خلاف کردی و وفا بجای آوردی۔ گفت بزرگوار خداوند روی زمین پوشیده نماز که تربیت یاسان است لیکن طبائع مختلف است

(4) بهرام هفت و چو با مداد بگاہ چشم بر کشاد ننگ از و درخواست که آن

روز هم میمانش باشد و اگر یاری خواهد کسی را طلب کند۔ شاه پذیرفت و آن روز هم در سرائ ننگ ماند۔ ننگ مشک آبی کشید و به قصد فروختن بیرون رفت۔ اما هر چه گشت خریداری نیافت، پسر این از نش

بیرون کشید و فروخت و دستار را که در زیر مشک می نهاد در بر کشید۔

پس از آن به بازار رفت و گوشت و کشکی خرید به خانه باز گشت۔

- b) Translate the unseen English passage in Persian, Urdu or Marathi. [8]
Gandhi was more a political leader than a philosopher. He has absolute faith in God. For him God is Truth, God is love, God is Ethics. He also had belief in brotherhood of all living beings. He did not believe in any doctrine and struggled to establish a spiritual and harmonious society based on love, non-violence, truth, justice and equitable distribution of wealth.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P913

[Total No. of Pages : 5

[5258]Ext.-125
F.Y. B.Com. (For External)
FRENCH
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Use of dictionary is not allowed.*
- 3) *All questions have to be answered in French unless indicated otherwise.*

Q1 Complétez le dialogue suivant (UN AU CHOIX): [15]

A. M. Monet va dans aller à Nice toute la journée. Il vérifie son planning avec sa secrétaire.

M. Monet : Excusez-moi Natalie. Demain je vais aller à Nice toute la journée.

Natalie : Oui, demain matin _____.

M. Monet : C'est quel vol ?

Natalie : C'est un vol AF. Embarquement à _____.

M. Monet : Parfait. Merci. Puis, mercredi, nous avons réunion avec le banquier.
C'est à quelle heure ?

Natalie : À _____.

M. Monet : Jeudi, nous allons recevoir M. Grill.

Natalie : Oui, il arrive à _____.

M. Monet : Merci, c'est parfait

Natalie : _____.

OU

B. Mme Marmont et Mme Chapon vont au restaurant, "Méditerranée". Elles ont une réservation. Elles commandent le Menu Trio avec la salade 'César' comme entrée, steak tartare avec des frites comme plat principal et une tarte aux pommes comme dessert. Elles prennent le vin rouge et une bouteille d'eau.

Mme Marmont: Bonjour monsieur, nous avons une table réservée au nom de Vo Tran

Le serveur : Oui, mesdames, c'est par là.

(...)

Le serveur: Vous avez choisi?

Mme Marmont: Nous prendrons _____.

Le serveur: Et comme plat principal?

Mme Chapon: _____.

Le serveur: Et comme garniture?

Mme Marmont: _____.

Le serveur: Et pour le dessert?

P.T.O.

Mme Chapon: _____
 Le serveur: Et pour boire?
 Mme Chapon: _____
 Le serveur: C'est noté.

- Q.2. Grammaire et vocabulaire** [6]
- A. Mettez au pluriel**
1. Le client réserve le billet.
  2. La directeur remercie l'employé.
  3. J'aime bien le plateau-repas.
- B. Donnez le féminin des mots soulignés:** [2]
 Le directeur anglais parle bien le français.
- C. Donnez le contraire du mot souligné:** [2]
1. Ils voyagent rarement.
  2. Elles achètent le savon de Marseille.
- D. Complétez avec de, du, de la, de l', des:** [2]
1. Les clients vont voir le prix _____ voyage.
  2. L'ingénieur consulte les dossiers _____ clients.
- E. Complétez avec à, au, à la, à l', aux:** [2]
1. Nous sommes _____ hôtel.
  2. Paul parle _____ délégués.
- F. Complétez avec des adjectifs démonstratifs:** [3]
1. _____ entreprise se situe à Toulouse.
  2. _____ appartement est au troisième étage.
  3. La maison donne sur _____ rue.
- G. Complétez avec des adjectifs possessifs:** [3]
1. Sophie téléphone à _____ mère.
  2. Mme Beauchais a deux filles. _____ filles sont ingénieurs.
  3. Le directeur donne des instructions à _____ secrétaire.
- H. Choisissez la forme correcte du verbe:** [3]
1. Les clients demandent/demandes l'addition.
  2. Tu vient/viens de l'Australie.
  3. Il faites/ fait la cuisine.
- I. Mettez les verbes entre parenthèses au temps donné:** [3]
1. Les clients (partir – passé composé) le 16 décembre.
  2. Le directeur général (diriger – présent) l'ensemble des activités de l'entreprise.
  3. Le réceptionniste (faire – futur proche) les réservations.
- J. Trouvez l'objet direct:** [3]
1. L'hôtesse sert les repas.

2. Le directeur finit son travail.
3. Vous apportez la carte, s'il vous plait?

K. Complétez le texte suivant avec les mots donnés ci-dessous: [2]
(entreprise, style, secteur, fonction)

En France, le _____ de vêtements portés au travail dépend du _____ d'activité, de la _____, ou du statut des personnes et de la _____ d'entreprise.

L. Dites vrai ou faux: [3]

1. Le personnel peut prendre ses repas dans les bureaux.
2. Un certificat médical est obligatoire en cas de maladie ou d'accident.
3. Les grandes entreprises ont de 100 à 240 employés.

M. Écrivez en mots: [3]

- 1.) 100
- 2.) 78.
- 3.) 21

N. Quelle heure est-il?: [3]

1. 21h30
2. 13h30
3. 8h15

Q.3. A. Répondez aux questions suivantes (3 au choix): [6]

1. Nommez deux types de restaurants en France.
2. Quel plat donnerez-vous à des Français dans votre pays?
3. Nommez une entreprise de votre pays.
4. Nommez une entreprise française.

B. Reliez les deux colonnes [4]

A.

- a. Un boucher
- b. Une compagnie
- c. Le savon de Marseille
- d. Un libraire

B.

1. existe depuis 50 ans
2. Une librairie
3. une bouchère
4. maritime

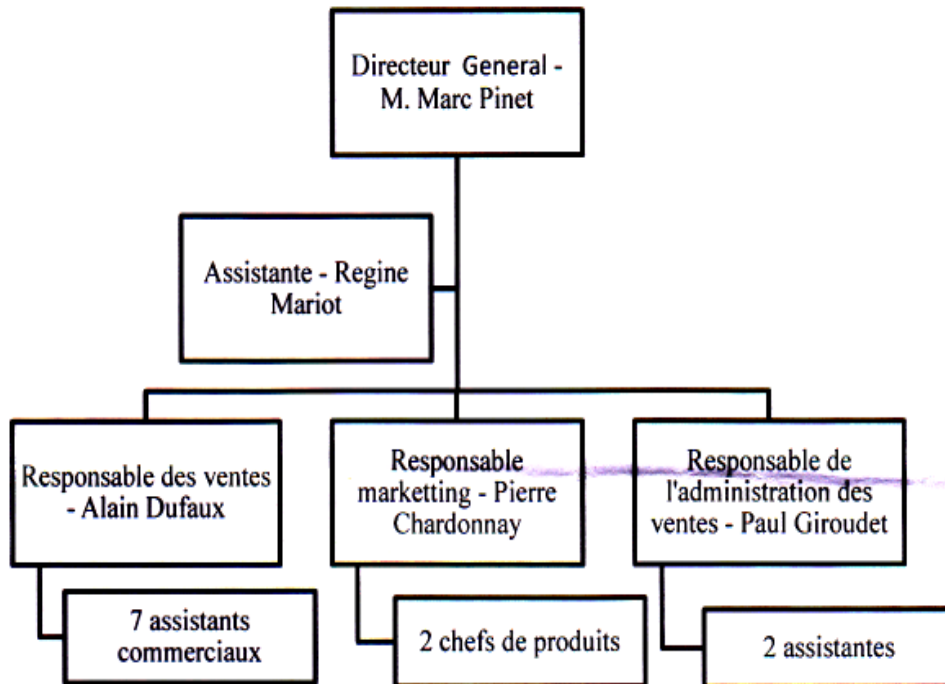
Q.4. Écrivez en forme de paragraphe: [10]

- A. Décrivez le processus de fabrication des bouteilles du jus de pommes. Utilisez les mots suivants: laver, remplir, fermer, stériliser, refroidir, envoyer, des cartons, des distributeurs. Pour cela utilisez les mots connecteurs – d'abord, puis, après, avec, dans...

OU

B. Voici l'organigramme de l'entreprise SOCATEX.

Q.5. A. Traduisez en anglais: [10]

Usage des locaux et du matériel de l'entreprise

Sauf autorisation exceptionnelle les locaux et le matériel de l'entreprise sont exclusivement réservés aux activités professionnelles. Il est interdit d'emporter à l'extérieur de l'entreprise des objets et produits qui appartiennent à l'entreprise.

Les salariés doivent conserver en bon état le matériel qu'ils utilisent pour leur travail.

B. Traduisez en français (5 au choix): [10]

1. It is prohibited to smoke in the enterprise.
2. She is very organized.
3. We have a range of 400 products.
4. They offered to do an exchange.
5. You have 5 weeks of paid leave.
6. First, I choose a salad.

Q.6 Compréhension de texte:

Quand vous êtes invité chez des Français, vous arrivez avec un léger retard de 10 à 15 minutes pour laisser le temps à votre hôte/hôtesse d'être prêt(e). On n'enlève pas ses chaussures. Quand vous arrivez, vous offrez un petit cadeau comme des fleurs ou une bouteille de vin. Au repas, l'homme le plus important est à la droite de l'hôtesse et la femme la plus importante est à la droite de l'hôte. Par politesse, on accepte de goûter les plats.

A. Dites vrai ou faux: [3]

1. Vous choisissez votre place à table.

2. Vous refusez de manger un plat quand vous n'aimez pas.
3. Vous arrivez avec un léger retard.

B. Trouvez le contraire de '**à gauche**' dans le texte. [1]

C. Donnez l'infinitif de '**arrivez**'. [1]

[5258]Ext-126
F.Y.BCOM (For External)
GERMAN
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to right side indicate full marks.*
- 3) *Use of a dictionary is not allowed.*

Frage 1.A.Übersetzen Sie ins Englische.

[10]

Tobias : Stress im Alltag ? Nein, eigentlich nicht. Nur vor Lateinarbeiten.Sie sind immer so schwer. Das ist wirklich Stress. Ich lerne und lerne für eine Arbeit, aber dann vergesse ich alles wieder.Und für die nächste Lateinarbeit fange ich wieder von vorne an und muss alles wiederholen.

Und eine Woche vor der Lateinarbeit muss ich dann am Abend Vokabeln lernen. Deshalb kann ich die ganze Woche nicht fernsehen. Das ist wirklich total blöd.

B.Übersetzen Sie ins Deutsche. (nur fünf)

[10]

1. Are you learning French in Paris, Mr. Lembeck?
2. Fishing is not allowed here.
3. We like to play football.
4. What does she eat for the breakfast?
5. I always keep my dictionary on the table.
6. The train arrives at 9.20 at the main station.
7. My boss has bought a car.

Frage 2. A.Beantworten Sie die folgenden Fragen. (nur 5)

[10]

1. Woher kommen Sie ? Woher kommt Ihr bester Freund/ Ihre beste Freundin ?
2. Beschreiben Sie ihr Wohnzimmer!
3. Was essen Sie zum Frühstück?
4. Was machen Sie in Ihrer Freizeit ?
5. Nennen Sie Hauptstädte von Deutschland und von Österreich!
6. Was muss man mitnehmen, wenn man zu einem Campingplatz fährt?
7. Wie finden Sie den Diwalimarkt?

B. Schreiben Sie.

[5]

Schreiben Sie eine Grußkarte an Ihre Freundin zu ihrem Geburtstag!

C. Schreiben Sie einen Dialog.

[5]

Sie möchten am Wochenende mit Ihrem Freund ins Kino gehen. Rufen Sie ihn an!
ODER

P.T.O.

Sie sind im Restaurant und möchten etwas bestellen.

Frage 3. Grammatik

(30)

A. Ergänzen Sie die richtigen Possessivpronomen.

[5]

1. "Wie heißt ____ Lieblingskricketspieler , Anil?"
2. „Peter und Petra, sind _____ Eltern zu Hause?“
3. Das ist der Tourist aus Frankreich. Das ist ____ Auto.
4. Jörg macht eine Reise. _____ Freundin fährt mit.
5. Herr Kohl, ist das _____ Koffer ?

B. Ergänzen Sie die richtigen Personalpronomen.

[5]

1. Alex ist mein Freund. Heute gratuliere ich ____ zum Geburtstag.
2. „Seid _____ mit der Hausaufgabe schon fertig, Kinder?“
3. Jeden Tag begrüßt unsere Lehrerin ____ (wir) mit > Guten Morgen<.
4. . Wo ist mein Schlüssel? Ich suche ____ lange.
5. Der Esstisch ist fast neu. _____ kostet nur 45Euro.

C. Ergänzen Sie die richtigen bestimmten/unbestimmten Artikel.

[5]

1. „Wie finden Sie d _____ großen Tisch dort?“
2. Kirstin sucht e _____ Wohnung.
3. Die Frau setzt d _____ Puppe auf d _____ Stuhl.
4. „Wie heißt d _____ neue Chef?“ – „Er heißt Herr Pensler.“

D. Bilden Sie das Perfekt.

[5]

1. Die Frau schreibt einen Brief.
2. Wann räumt ihr euer Zimmer auf?
3. Findest du deinen Regenschirm nicht?
4. Das Interview ist interessant.
5. Wir helfen unseren Eltern am Wochenende.

E. Formulieren Sie die Sätze ins Imperativ um.

[5]

1. Kannst du bitte das Licht anmachen?
2. Könnt ihr heute ein bisschen länger arbeiten?
3. Können Sie bitte hier unterschreiben?
4. Kannst du etwas langsamer sprechen?
5. Nehmen Sie eine Tasse Kaffee, Frau Hofmann?

F. Ergänzen Sie das richtige Modalverb.

[5]

1. Die Sportlehrerin sagt : Kinder, ihr ____ fünf Minuten Meditation machen.
2. Es ist heiß. Ich _____ ein Eis essen.
3. Im Krankenhaus _____ man nicht laut sprechen.
4. „ Mama, _____ wir nur eine Stunde fernsehen?“
- 5 Meine Freundin _____ sechs Sprachen.

Frage 4. Wortschatz

(20)

A. Was passt nicht?

[5]

1. Hammer – Gabel – Messer – Topf
2. Museum – Restaurant – Park – Krawatte
3. Stuhl – Sprache – Schrank – Schwamm
4. Karotte – Kartoffel – Birne – Tomate
5. schreiben : ein Buch, eine Ansichtskarte, eine Bewerbung, eine Briefmarke

B. Schreiben Sie das richtige Wort.ä

[5]

1. Hund, Schwein, Pferd sind _____.
2. Victoria kommt aus England. Ihre Staatsangehörigkeit ist _____.
3. Mona sucht eine _____ als Sekretärin.
4. Ich möchte bestellen. Der Kellner bringt eine _____.
5. Hast du _____ ? – Ja, zwei Brüder.

C. Was passt zusammen ?

[5]

1. Herzliche Glückwünsche zur Hochzeit.	A. und ein glückliches neues Jahr.
2. Wir danken Dir herzlich	B. und eine gute Reise.
3. Fröhliche Weihnachten	C. und viel Glück im neuen Lebensjahr.
4. Wir wünschen euch viel Spaß im Urlaub	D. für Deine Einladung.
5. Alles Gute zum Geburtstag	E. und alles Gute für das Leben zu zweit.

D. Ordnen Sie das Gespräch !

[5]

1. Gut, dann können wir jetzt abfahren.
2. Schön, dann können wir ja jetzt wirklich abfahren
3. Hast du die Taschen schon ins Auto gestellt?
4. Nein, noch nicht. Ich muss noch die Garage abschließen.
5. Ja, die stehen schon zwei Stunden im Auto.
6. Das brauchst du nicht. Die habe ich schon abgeschlossen.

Frage 5. Lesen Sie den Text und beantworten Sie die Fragen.

[10]

Was sagen einige Jugendliche zu dem Thema > Sommer < ?

1. Im Sommer fahre ich nicht weg. Wir machen kleine Partys bei mir im Garten. Einer kauft Fleisch, einer Getränke und mein Freund Kerem bringt die Musik mit. :

Meltem ,Essen

- 2 Auf der Deutschlandkarte ganz oben, da liegt Amrum. Schon als kleines Kind bin ich im Sommer dorthin gefahren. Amrum ist wie mein zweites Zuhause. :
Maria, Salzburg
- 3 Im Sommer ist das Leben leicht: keine Schule ,kein Stress! Ich gehe ins Freibad ,schwimme sehr lange,höre Musik und schlafe ein bisschen! Das ist echt toll! :
Simone ,Frankfurt
- 4 Im Sommer will ich immer neue Länder kennenlernen.Deshalb fahre ich oft mit Freunden weg. Wir fahren mit dem Zug und sind dann zwei Wochen unterwegs. Das macht Spaß! :
Frank, Bern

A.Richtig oder Falsch?

4

1. Frank kommt aus der Schweiz.
2. Amrum liegt im Norddeutschland.
3. Simone findet Sommer langweilig.
4. Die Schüler in Europa haben keine Sommerferien.

B. Beantworten Sie.

4

1. Worüber sprechen die Jugendlichen ?
2. Was macht Meltem im Sommer?

C. Schreiben Sie zwei Neutrum Nomen aus dem Text.

2

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P295

[Total No. of Pages : 3

[5258]Ext.- 127

F. Y. B. Com (For External)

SANSKRIT (संस्कृत)

अमरभारती

(2013 Pattern)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

Instructions: 1) All questions are compulsory.

सूचना :-

सर्व प्रश्न अनिवार्य.

2) Figures to right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q1) Translate each two from 'A' and 'B' sections in to English or Marathi. [20]

‘अ’ आणि ‘ब’ विभागातील प्रत्येकी कोणत्याही दोहोंचे मराठीत अथवा इंग्रजीत भाषांतर करा.

Section - 'A' / विभाग - 'अ'

i) सूतः-(राजानं मृगं चावलोक्य) आयुष्मन्,

कृष्णसारे ददच्चक्षुस्त्वयि चाधिज्यकार्मुके।

मृगानुसारिणं साक्षात्यश्यामीव पिनाकिनम्॥

राजा-सूत, दुरममुना सारङ्गोण वयमाकृष्टाः। अथं पुनरिदानीमणि

ग्रीवाभङ्गाभिरामं मुहुरुपतति स्यन्दने बध्ददृष्टिः

पश्चार्धेन प्रविष्टः शरपतनभयाद् भूयसा पूर्वकायम्।

दर्भैरर्धावलीढैः श्रमविवृतमुखभ्रंशिभिः कीर्णवर्त्मा

पश्योदग्रप्लुतत्वाद्वियति बहुतरं स्तोकमूर्व्यां प्रयाति ॥

P.T.O.

- ii) तत्र शुक्लतमपटयुगलमध्यसंस्थिता मन्दविसर्पिणी नाम यूका प्रतिवसति स्म। सा च तस्य महीपतेः रक्तमास्वादयन्ती सुखेन कालं नयमाना तिष्ठति। अन्येधुश्च तत्र शयने क्वचिद् भ्राम्यन्नाग्निमुखो नाम मत्कुणः समायातः। अथ तं दृष्ट्वा सा विषण्णवदना प्रोवाच। 'भो अग्निमुख, कुलस्त्वमत्रानुचितस्थाने समायातः। तधावन्न कश्चिद्वाक्ति तावच्छीघ्रं गम्यताम्' इति।
- iii) एतेषामेव मध्ये श्रीगणपात्युत्सवस्य श्री छत्रपति - णीउत्सवस्य च गणना। अनयोरुत्सवयोर्जनकत्वं लोकमान्यानानेवेति यथा शासनसंस्थया निर्मातं तथा शत्रुपक्षीयैः चिरोलमहाशयैरपि स्वसम्पादितग्रन्थे लिखितम्। एतौ द्वौ राष्ट्रियमहोत्सवौ पुरस्कृत्य लोकमान्यैर्महान जनप्रबोधः कृतः। के वयम् केऽस्माकं पूर्वजाः कीदृशी अस्माकं सधः स्थितिः, शरदां सार्धशतकात्प्राक् सा कीदृश्यासीत्, साम्प्रतं किमस्माकं कर्तव्यमिति विचारप्रवणो जोतो जनः।

Section - 'B' / विभाग - 'ब'

- i) कृत्वा च शैलपृष्ठे तु तौ वासं रघुनन्दनौ।
पम्पायाः पश्चिमं तीरं राघवावुपतस्थतुः॥
तौ पुष्करिण्याः पम्पायास्तीरमासाध पश्चिमम्।
अपश्यतां ततस्तत्र शबर्याः रम्यमाश्रमम्॥
- ii) तमब्रवीद् वासुदेवो रथस्थो
राधेय दिष्ट्या स्मरसीह धर्मम्।
प्रायेण नीचा व्यसनेषु मग्ना
निन्दन्ति दैवं कुकृतं न तु स्वम्॥
- iii) वासः काञ्चनपञ्जरे नृपकराम्भोजैस्तनुमार्जनं
भक्ष्यं स्वादुरसालदाडिमफलं पेयं सुधाभं पयः।
पाठः संसदि रामनाम सततं धीरस्य कीरस्य मे
हा हा हन्त तथाऽपि जन्मविटपिक्रोडं मनो धावति॥

Q2) Explain with reference to context any two from each section A & B. [20]
'अ' आणि 'ब' विभागातील प्रत्येकी कोणत्याही दोहोंचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण द्या.

Section - 'A' / विभाग - 'अ'

- i) अकृताहोरूपहरं मासमाकाङ्क्षेत।
- ii) तृषितो याचते तोयं तथाऽहं तव दर्शनात्।
- iii) जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन।

Section - 'B' / विभाग - 'ब'

- i) तत्पुण्यं शबरी स्थानं जणामात्मसमाधिना।
- ii) सर्वत्रोत्सृज भेद-ज्ञानम्।
- iii) स राजयोगी स च योगिराजः।

Q3) Write a summary of the lesson मूलकर्तव्यानि. [20]
'मूलकर्तव्यानि' या पाठाचा सारांश लिहा.

OR/किंवा

Appreciate the lesson 'पुण्याश्रमदर्शनेन आत्मानं पुनीमहे।'
'पुण्याश्रमदर्शनेन आत्मानं पुनीमहे' या पाठाचे सग्रहण करा.

Q4) Explain 'कूहश्लोक' & 'प्रहेलिका' in काव्यशास्त्रविनोदः [20]
काव्यशास्त्र-विनोदातील 'कूहश्लोक' आणि 'प्रहेलिका'.

OR/किंवा

Write a summary of the lesson 'जिजाकृतःहितप्रबोधः'.
'जिजाकृतः हितप्रबोधः' या पाठाचा सारांश लिहा.

Q5) Write short note on any two of the following. [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर विवेचक परिच्छेद लिहा.

- i) शबरीचे वन.
- ii) 'अग्निमुख' मत्कुण.
- iii) गणेशोत्सवः.

[5258]Ext-128

F.Y. B.Com.

(For External)

ARABIC - Gen-I (Optional Group)

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to right side indicate full marks.

Q1) Translate into english or Urdu or Marathi any two of the following passages: [20]

(الف) — ذَهَبَ لِمُورٍ يَوْمَ الْجُمُعَةِ الْمَافِي إِلَى
بَحِيرٍ لِيَصِيدَ سَمَكًا، وَكَانَتْ مَعَهُ قَصَبَةُ الصَّيْدِ
مِنْ بُوَطَا، فِي طَرَفِهَا حَبْلٌ طَوِيلٌ، رَقِيقٌ مَسِينٌ.
وَفِي طَرَفِ هَذَا الْجَبَلِ شَيْءٌ - وَفِي وَسْطِهِ عَوَامِدُ
فَلَمَّا وَصَلَ إِلَى الْبَحِيرَةِ، جَلَسَ عَلَى حَجَرٍ كَبِيرٍ
عَلَى ضَرْفَتِهَا - وَأَخْرَجَ الطَّحْمَ مِنْ مَسَلَّتِهِ وَضَعَهُ
عَلَى الشَّيْءِ، ثُمَّ وَقَفَ وَمَدَّ الْقَصَبَةَ وَأَدَّى الْجَبَلَ
فِي الْمَاءِ - وَبَعْدَ لِحْظَةٍ أَحْسَسَ بِجِدْبَةٍ فِي
الْقَصَبَةِ فَأَسْرَعَ بِأَجْرٍ الشَّيْءِ مِنَ الْمَاءِ فَإِذَا
بِهِ سَمَكًا كَبِيرَةً - أَتَتْهُ لِنَأْ كُلِّ الطَّحْمِ فِصِيدَتُهُ

(ب) — كَانَ أَسَدٌ نَائِمًا - فَأَتَتْهُ فَارٌ وَمَشَتْ
عَلَى رَأْسِهِ فَهَبَّتْ مِنَ الشُّومِ غَضْبَانًا وَقَبَضَتْ
عَلَى أَلْفَارٍ لِيَقْتُلَهُ فَبَكَى الْفَارُ وَتَضَرَّعَ
حَتَّى رَاقَ لَدَى قَلْبِ الْأَسَدِ وَخَلَّى عِنْدَهُ

← وَثَانِيَةَ يَوْمٍ وَقَعَ الْأَسَدُ فِي شَرَاكٍ لِنَصْبِهِ
لَهُ الصِّيَادُونَ، فَصَرَخَ وَنَزَّ أَسْرًا حَتَّى سَمِعَهُ
ذَلِكَ الْفَارُّ، فَأَسْرَعَ لِمَسَاعِدَتِهِ - وَ
قَالَ لَهُ: لَا تَخَفْ فَأَنَا أَخْلَصُكَ، وَشَرَعَ
لِقِرْبِضِ الْجَبَلِ بِأَسْنَانِهِ الْحَادَّةِ حَتَّى قَطَعَهُ
وَخَرَجَ الْأَسَدُ سَالِمًا وَشَكَرَهُ مُشْكِرًا كَثِيرًا -

(ج) - فِي السَّمَاءِ سَحَابٌ كَثِيرٌ وَقَدْ نَزَادَ
شَيْئًا فَثَبْتًا حَتَّى صَارَ الْآنَ أَسْوَدَ جَدًّا وَ
حَيَّةَ الشَّمْسِ - اسْمَعْ هَذَا صَوْتَهُ الرَّعْدِ
وَلَا بُدَّ أَنْ يَأْتِيَ بَعْدَهُ الْمَطَرُ حَالًا - الظُّرِ
الْبَرَقَ يَلْمَحُ فِي السَّمَاءِ وَيُنَوِّرُ الْأَرْضَ - هَذِهِ
قَطْرَةٌ مَطَرٍ عَلَى يَدِي - تَعَالَى لِقَضَى فِي هَذَا
الْبَابِ لِنَبِيِّ الْمَطَرِ يَنْزِلُ عَلَى الْأَرْضِ وَنَحْنُ
عَلَى بُعْدٍ - يَجْهَرُ النَّاسُ إِلَى هُنَا وَإِلَى هُنَاكَ -
وَقَدْ لَنَشَرُوا وَالظُّلْمُ خَوْفًا مِنَ الْبَلَلِ - وَ
الْمَاءُ يَنْزِلُ مِنَ الْمَزَارِيبِ -

- ① الْحُبْسُ لَيْسَ مَذْهَبِي -
- وَلَيْسَ فِيهِ طَرَجِي -
- ② فَلَسْتُ أَرْضَى قَفْصًا -
- وَإِنْ يَكُنْ مِنْ ذَهَبٍ -
- ③ نَمَائَاتٍ مَرَّجَةٍ نَمَائِي -
- وَالْعَيْشُ فِيهَا مَطْلَبِي -
- ④ قَدْ طَابَ فِيهَا مَطْعَمِي -
- وَمَرَّاقٌ فِيهَا مَسْجِدِي -
- ⑤ إِنَّ الْفَرَاشَ النَّاعِمًا -
- فِيهِ تَنَاوُلُ الْمَاءِ -
- ⑥ نَعْمَ يَا حَبِيبِي سَالِمًا -
- نَعْمَ آمِنًا نَعْمَ آمِنًا -
- ⑦ بَاتَتْ عَصَا فَيْرِ الْخَرَدِ -
- فِي حِفْظِ مَوْلَانَا الصَّمَدِ -
- ⑧ مَنْ لَيْسَ لِيُغْلُ عَنْ أَحَدٍ -
- نَعْمَ فِي حِمَاهُ آمِنًا -

Q3) A) Translate into English any five of the following sentences.

[15]

- ① التلميذ ذاهب إلى بيته صديقته -
- ② والد المحاميل في غرض فتية -
- ③ مكنته بعيد من بيته -
- ④ على الطاولة جريدته -
- ⑤ ذلك المد من مشغولك -
- ⑥ كون سيارته جميل -
- ⑦ ذلك الكرسي مرشح -
- ⑧ نريد ذاهب إلى المد مرسته -

B) Translate into Arabic any five of the following sentences:

[15]

- i) The garden of University is big.
- ii) On the window there is a curtain.
- iii) He took him to the School.
- iv) This School is new and good.
- v) The Boy is bright.
- vi) There is a student in the class.
- vii) She is busy in her office.
- viii) My father is in his room.

Q4) Explain with examples any two of the following topics:

[15]

- ① المَرْكَبُ التَّوَصِيفِي - ② أَجْزَاءُ الْكَلِمَةِ -
③ حُرُوفُ الْهَجَاءِ - ④ إِسْمُ الْإِشَارَةِ -

Q5) A) Summarise any one of the following.

[5]

- ① الرَّاعِي وَالذَّئْبُ - ② إِطْلَاقُ الطُّيُورِ -

B) Write in Arabic any one of the following.

[5]

- ① الشُّعُورُ الْمِيَلِدِيَّةُ - ② عَشْرَةُ الْفَاطِلِيَّةِ

C) Write in letter in Arabic to the bank manager.

[5]

«أَكْتُبْ بِرِسَالَةٍ إِلَى مَدِيرِ الْبَنْكِ»

